

รายงาน
การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๒
ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒
ณ กรุงเบลเกรด สาธารณรัฐเซอร์เบีย

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (The Association of Secretaries General of Parliaments - ASGP) ประจำปี ๒๕๖๒ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓-๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ Sava Centre กรุงเบลเกรด สาธารณรัฐเซอร์เบีย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ทั้งสิ้น จำนวน ๑๔๔ คน โดยแบ่งเป็น

- (๑) สมาชิกสมาคมฯ จากรัฐสภาประเทศสมาชิก ๗๖ ประเทศ
- (๒) สมาชิกสมทบ จาก ๒ องค์กร
- (๓) ผู้เข้าร่วมประชุมแทนสมาชิกสมาคมฯ จำนวน ๘ คน
- (๔) ผู้เข้าร่วมประชุมอื่น ๆ จำนวน ๒๑ คน

ในการประชุมครั้งนี้มี นาย Philippe SCHWAB ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิสเป็นประธานและเป็นผู้ดำเนินการประชุม โดยมีคณะผู้แทนไทย จำนวน ๖ คน เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นายสรศักดิ์ เพียรเวช
 - เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 - สมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
 - หัวหน้าคณะผู้แทนไทย
๒. นางพรพิศ เพชรเจริญ
 - รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 - ผู้แทนไทย
๓. นายรุสดี ชันทนิตย์
 - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
 - กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
 - สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
 - เลขานุการคณะผู้แทนไทย
๔. นายวินัย แยมวงษ์
 - นิติกรชำนาญการ
 - กลุ่มงานบริหารบุคคล
 - สำนักบริหารงานกลาง
 - ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนไทย
๕. นางพินิตสรณ์ สิกขาบัณฑิต
 - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
 - กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
 - สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
 - ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนไทย
๖. นางสาวปฐมพร รัชพลเมือง
 - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
 - กลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมัน และอาหรับ
 - สำนักภาษาต่างประเทศ
 - ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนไทยและล่ามภาษาอังกฤษ

นายสรศักดิ์ เพ็ญโรจน์ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

กำหนดการและหัวข้อการประชุม

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๒ มีระยะเวลา ๔ วัน คือ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยมีกำหนดการและหัวข้อการประชุมฯ ดังนี้

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

ทัศนศึกษาจัดโดยรัฐสภาเซอร์เบีย

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

- ออกเดินทางจากศูนย์วัฒนธรรม Sava Center ประตู B
- เยี่ยมชม Krusedol Monastery
- เยี่ยมชมเมือง Sremski Karlovci (เข้าชมวิหารสันติภาพ)
- เยี่ยมชมโรงกลั่นเหล้าองุ่นและรับประทานอาหารกลางวัน
- เยี่ยมชมเมือง Novi Sad

เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

- เดินทางกลับถึงกรุงเบลเกรด

วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

- เปิดการประชุม
- พิจารณาระเบียบวาระการประชุม
- แนะนำสมาชิกใหม่
- การนำเสนอเกี่ยวกับระบบงานรัฐสภาเซอร์เบีย โดย นาย Srdjan SMILJANIC เลขาธิการรัฐสภาเซอร์เบีย

หัวข้อ : ประเด็นที่เป็นข่าว

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การลดระยะเวลาในการอภิปรายในการประชุมสภา – การปฏิรูปใหม่ตามกฎของสภานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส” (Limiting the length of debates in plenary sittings – the new reform of the rules of procedure of the French National Assembly) โดย นาย Christophe PALLEZ เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “มาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมฉบับใหม่ในวุฒิสภาเนเธอร์แลนด์” (New code of conduct in the Dutch Senate) โดย นาย Remco NEHMELMAN เลขาธิการวุฒิสภาเนเธอร์แลนด์

เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

หัวข้อ : ข้าราชการและสมาชิกรัฐสภา : ความคาดหวังและการป้องกัน

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง เอกสิทธิ์ของรัฐสภาและสิทธิตามรัฐธรรมนูญ : การประนีประนอมระหว่างหลักการและค่านิยม (The parliamentary privilege and charter rights in Canada : reconciling principles and values) โดย นาย Charles ROBERT เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ความสำคัญของการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของรัฐสภาจอร์เจีย” (The importance of training in Strengthening the Capacity of the Parliament of Georgia) โดย นาย Givi MIKANAZE เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐจอร์เจีย
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภา” (Recruitment of parliamentary staff) โดย นาย José Manuel ARAÚJO รองเลขาธิการรัฐสภาโปรตุเกส
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “บทบาทของฝ่ายทรัพยากรบุคคลในการเสริมสร้างขีดความสามารถของสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ของสภาที่ปรึกษา” (The Role of Human Resources in Building the Capabilities of the Members and Employees of the Shura Council) โดย นาย Ali Nasir AL-MAHROOQI เลขาธิการรัฐสภาชอรรรัฐสุลต่านโอมาน

วันอังคารที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
- **การอภิปรายทั่วไป (General Debate)** เรื่อง “การปฏิบัติตามกฎหมาย : กลไกการตรวจสอบของรัฐสภา” (Law implementation : What means of control are available for parliament?)

ดำเนินการอภิปรายโดย นาย Najib EL KHADI เลขาธิการรัฐสภา-
โมร็อกโก

เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

หัวข้อ : รัฐสภาที่เปิดกว้าง

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การประเมินความตระหนักรู้ของประชาชนที่มีต่องานของรัฐสภา : ผลจากการศึกษาอิสระของคณะกรรมการของรัฐสภาแอฟริกาใต้ระยะเวลาสี่ปี” (Assessment of Public awareness on the work of parliament: results from a four year long independently commissioned study for the Parliament of South Africa) โดย นางสาว Penelope Nolizo TYAWA MIKANAZE เลขาธิการรัฐสภาแอฟริกาใต้
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ราชยสภาทีวี และบทบาทในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างรัฐสภาและประชาชน” (Rajya Sabha Television (RSTV) and its role in strengthening trust between Parliament and the People) โดย นาย Desh Deepak VERMA เลขาธิการราชยสภาอินเดีย
- การอภิปรายทั่วไป (General Debate) เรื่อง “การทำให้ระบบงานของรัฐสภาเข้าถึงของผู้พิการ : แนวทางปฏิบัติที่ดี” (Making Parliamentary work accessible to disabled people : best practice) ดำเนินการอภิปรายโดย นาย Christophe PALLEZ เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การเข้าถึงวุฒิสภาของสหพันธ์รัฐบราซิล – แนวทางปฏิบัติที่ดี : การนำเสนอแผนการบริหารจัดการต่อการเข้าถึงของวุฒิสภาสหพันธ์รัฐ” (Accessibility in the Federal Senate of Brazil – best practices: presentation of the Accessibility management and the Accessibility Plan of the Federal Senate) โดย นาง Karin KÄSSMAYER วุฒิสภา สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

วันพุธที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

หัวข้อ : วัฒนธรรมรัฐสภา

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การทดลองของรัฐสภาบาห์เรนในการส่งเสริมวัฒนธรรมรัฐสภา” (The Parliament of Bahrain’s Experiment in Promoting Parliamentary Culture) โดย นาย Rashed ABUNAJMA เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรบาห์เรน
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “สถานะทางกฎหมายของพรรคฝ่ายค้านรัฐสภาในรัฐธรรมนูญ” (The Legal Status of the Parliamentary Opposition in the Maghreb Constitutions)

โดย นาย Saïd MOKADEM เลขาธิการสภาที่ปรึกษาสหราชอาณาจักร-
มกักริบ

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การยกระดับวุฒิสภาชิลี”
(Chilean Senate’s Upgrade) โดย นาย Raúl Guzmán URIBE
เลขาธิการวุฒิสภาชิลี

เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

- การนำเสนอ เรื่อง “พัฒนาการล่าสุดในสหภาพรัฐสภา”
- ข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานของสมาคมฯ
- การพิจารณาร่างระเบียบวาระการประชุมสำหรับการประชุม
สมาคมฯ ครั้งถัดไป ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เมษายน ๒๕๖๓

**หัวข้อ : การปรากฏตัวของผู้นำประเทศและบุคคลอื่น ๆ ต่อที่
ประชุมรัฐสภา**

เวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา

- เยี่ยมชมอาคารรัฐสภาสาธารณรัฐเซอร์เบีย ต่อด้วยงานเลี้ยง
รับรองเจ้าภาพโดย โดย นาย Srdjan SMILJANIC เลขาธิการ-
รัฐสภาเซอร์เบีย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา

- การประชุมร่วมระหว่างสหภาพรัฐสภา (IPU) และสมาคมเลขาธิการ-
รัฐสภา (ASGP) ในหัวข้อเรื่อง “รัฐสภาในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง :
การให้คำปรึกษาในเบื้องต้นของรายงานของรัฐสภาโลก ปี ๒๕๖๔”
(Parliament in a changing world: Preliminary consultation
on the 2021 Global Parliamentary Report)

สมาชิกใหม่ของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

ในการประชุม ASGP ครั้งนี้ นาย Philippe SCHWAB ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและ
เลขาธิการรัฐสภาสมาพันธรัฐสวิส เป็นประธานการประชุมฯ ได้กล่าวแนะนำและกล่าวต้อนรับสมาชิกใหม่ของ
สมาคมเลขาธิการรัฐสภา จำนวน ๖ คน มีดังนี้

๑. นาย Mahmoud FAWZI
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์
แทน นาย Saad Ahmad EL DIN
๒. นาย Patrick A. GIWA
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐไนเจอร์
๓. นาย Mohamed ALI
รองเลขาธิการวุฒิสภาสาธารณรัฐเคนยา
๔. นาย Namiseb TOUSY
เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐนามิเบีย
๕. นาย Paran Umar RARAWALLY
เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐเซียร์ราลีโอน

๖. นางสาว Amal AL HADABI

รองเลขาธิการรัฐสภาสหรัฐอเมริกาบริติชโคลัมเบีย

๗. นาย Hognon Adrien KOHOUE

เลขาธิการคณะกรรมการสหภาพรัฐสภาประจำสหภาพเศรษฐกิจและการเงินแห่งแอฟริกา-
ตะวันตก

สาระสำคัญของการประชุม

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

ตลอดทั้งวัน

รัฐสภาสาธารณรัฐเซอร์เบียเจ้าภาพจัดการประชุมได้จัดให้มีการทัศนศึกษาไปยังสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศ ได้แก่ วิหารสันติภาพ Krusedol Monastery เมือง Sremski Karlovci และเมือง Novi Sad ตลอดจนให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ โดยในวาระดังกล่าวนี้ นายสรศักดิ์ เพียรเวช เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีโอกาสพบปะทักทาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภาจากนานาประเทศ

คณะผู้แทนไทยเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาจัดโดยเจ้าภาพจัดการประชุม

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒

ช่วงเช้า

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (The Meeting of Association of Secretaries General of Parliaments) ประจำปี ๒๕๖๒ ณ กรุงเบลเกรด สาธารณรัฐเซอร์เบีย จัดขึ้นที่ห้องประชุม Sala ๒ ศูนย์การประชุม Sava Centre โดยในการประชุมครั้งนี้ นาย Philippe SCHWAB ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิสได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมกับแนะนำสมาชิกใหม่ของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

นาย Philippe SCHWAB ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาทำหน้าที่ประธานการประชุม

ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภายังได้กล่าวว่า การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภาในครั้งนี้จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมประชุมในการปฏิบัติงานจริงในฐานะผู้บริหารประจำสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา รวมทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับสำนักงานฯ ในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภาและสถาบันนิติบัญญัติ ทั้งนี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในหัวข้อการอภิปรายต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติของรัฐสภาสมาชิก

จากนั้น ที่ประชุมได้มีการนำเสนอประเด็นอภิปรายในหัวข้อที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมทั้งมีการถาม-ตอบเกี่ยวกับประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. การนำเสนอประเด็นอภิปรายเรื่อง ระบบงานรัฐสภาเซอร์เบีย โดย นาย Srdjan SMILJANIC เลขาธิการรัฐสภาเซอร์เบีย

นาย Srdjan SMILJANIC ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวถึงประเทศเซอร์เบีย ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของประเทศยูโกสลาเวีย และเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๕๒ ในปี ๒๕๐๖

สาธารณรัฐเซอร์เบียปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา แบ่งแยกอำนาจการปกครองและการบังคับใช้กฎหมายออกจากกัน โดยยึดถือหลักค่านิยมต่าง ๆ ได้แก่ เสรีภาพ ความเท่าเทียมกัน หลักพหุนิยม การเคารพสิทธิมนุษยชนและสิทธิของคนกลุ่มน้อย และความสมัคสมาน มุ่งเน้นในการตอบสนองต่อความต้องการของปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวม โดยถือว่า รัฐสภาที่มีฐานรากที่เข้มแข็งจะช่วยส่งเสริมหลักการประชาธิปไตยแบบรัฐสภาให้เข้มแข็งและมั่นคงต่อไป

ระบบรัฐสภาในประเทศเซอร์เบียมีความเป็นมายาวนาน เริ่มขึ้นในปี ๒๓๔๗ เมื่อบรรดาเจ้าชายเข้าร่วมประชุมกัน และหลังจากที่การปฏิวัติฝรั่งเศสเกิดขึ้นและสหรัฐอเมริกาประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรกเป็นเวลา ๑๕ ปี ประเทศเซอร์เบียได้จัดตั้งกระทรวงต่าง ๆ ขึ้นมา และในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๓๗๘ รัฐสภาเซอร์เบียได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศ และมีระบบรัฐสภาในประเทศมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ ๑๙ มีการลงคะแนนแบบลับเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกและรัฐสภาได้

ประกาศใช้ข้อบังคับการประชุมและจัดตั้งคณะกรรมการการคณะต่าง ๆ ขึ้นมา สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง นั่นคือ หลังจากช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปี ๒๔๘๙ สตรีและทหารเซอร์เบียได้ออกเสียงเลือกตั้งเป็นครั้งแรก แต่เป็นการปกครองภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์ที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ทั้งนี้ ในเดือนธันวาคม ๒๕๓๓ มีการเลือกตั้งภายใต้ระบบรัฐสภาประกอบด้วยพรรคการเมืองหลายพรรคขึ้นเป็นครั้งแรกหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒

ในปัจจุบัน ประเทศเซอร์เบียมีกลไกควบคุมดูแลการทำงานของระบอบการเมืองและสังคม รัฐสภาถือเป็นองค์กรของผู้แทนประชาชนที่มีอำนาจสูงสุดและเป็นผู้ควบคุมอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ในการเป็นผู้แทนประชาชน นิติบัญญัติ การเลือกตั้งและการควบคุมดูแลการทำงานของรัฐบาล รัฐสภาเซอร์เบียเป็นรูปแบบสภาเดียว มีสมาชิกรัฐสภาจำนวน ๒๕๐ คน รองประธานรัฐสภาจำนวน ๕ คนสามารถปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้ สมาชิกรัฐสภาเพศชายมีจำนวน ๑๕๗ คน (คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘) และสมาชิกรัฐสภาเพศหญิงมีจำนวน ๙๓ คน (ร้อยละ ๓๗.๒) คิดเป็นรัฐสภาที่มีสมาชิกสตรีมากที่สุดเป็นลำดับที่ ๒๗ จากรัฐสภาทั้งหมดในสหภาพรัฐสภาจำนวน ๑๙๒ แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒) ทั้งนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาเซอร์เบียเป็นสตรี และรองประธานรัฐสภาอีก ๒ คนเป็นสตรีด้วยเช่นกัน สมาชิกรัฐสภาสตรียังดำรงตำแหน่งประธานกรรมการจำนวน ๘ ใน ๒๐ คณะ และตำแหน่งกลุ่มรัฐสภาจำนวน ๔ ใน ๑๔ กลุ่ม นอกจากนี้ยังมีวุฒิสมาชิกรัฐสภา จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖ ของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด คณะกรรมการของรัฐสภามีจำนวน ๒๐ คณะ รวมทั้ง คณะอนุกรรมการจำนวน ๒ คณะ คณะทำงานจำนวน ๓ คณะ และคณะกรรมการอีก ๒ คณะ นอกจากนี้ รัฐสภาเซอร์เบียยังเป็นสมาชิกกลุ่มรัฐสภาระหว่างประเทศจำนวน ๑๑ กลุ่ม และยังเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือในภูมิภาคอีกหลายกรอบด้วยเช่นกัน อีกทั้ง ยังได้จัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาเซอร์เบียกับประเทศคู่กลุ่มอีกจำนวน ๘๓ ประเทศ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่รัฐสภามีจำนวน ๔๐๐ คน รวมทั้งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ๑ คน และผู้ช่วยอีก ๔ คนซึ่งดูแลรอบการทำงานใน ๔ ด้านด้วยกัน

ในปี ๒๕๖๑ รัฐสภาเซอร์เบียได้ประชุมเต็มคณะจำนวน ๑๙ ครั้ง มีการเสนอร่างกฎหมาย จำนวน ๒๗๑ ฉบับ มีการแก้ไขกฎหมาย จำนวน ๑๖,๘๙๑ ครั้ง และมีการผ่านร่างกฎหมายจำนวน ๒๑๘ ฉบับและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ จำนวน ๘๐ ครั้งด้วยกัน รัฐสภายังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสถานที่เลือกตั้งข้าราชการระดับสูงในฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ รวมทั้งการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษา ประธานศาลต่าง ๆ อัยการและตำแหน่งอื่น ๆ

ในการประชุมรัฐสภาเต็มคณะ สมาชิกรัฐสภาสามารถยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ/ไว้วางใจรัฐบาลหรือรัฐมนตรีได้ และสามารถยื่นกระทู้ถามในการประชุมรัฐสภาทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี และทุกวันอังคารสุดท้ายของเดือน คณะรัฐบาลจะเข้าร่วมการประชุมรัฐสภาเพื่อตอบกระทู้ถามต่าง ๆ นอกจากนี้ คณะกรรมการการยังรายงานผลการตรวจสอบการทำงานของกระทรวงต่าง ๆ รายไตรมาส รวมถึงการรายงานผลการตรวจสอบการทำงานขององค์กรอิสระ หน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการคุ้มครองความเท่าเทียมกัน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

รัฐสภาเซอร์เบียยังได้ปรับใช้รูปแบบของรัฐสภาสหราชอาณาจักรในปี ๒๕๕๓ โดยเริ่มใช้การปรึกษาหารือขึ้นในการประชุมระหว่างสมาชิกรัฐสภา ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ และองค์กรอิสระ นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมการทำงานของสมาชิกรัฐสภาผ่านโครงการจัดตั้งสำนักงานของสมาชิกรัฐสภาในปี ๒๕๕๒ ที่ช่วยให้สมาชิกรัฐสภาสามารถพบปะประชาชนในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ได้โดยตรง คิดเป็นจำนวนสำนักงาน ๕๐ แห่งทั่วประเทศ ถือเป็นส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและส่งเสริม

ภาพลักษณ์การทำงานของรัฐสภาสู่สายตาประชาชนด้วยเช่นกัน โดยได้รับคำแนะนำจากสำนักงานแนวร่วมรัฐเปิด (Open Government Partnership หรือ OGP) ในการดำเนินงาน และได้ใช้แผนการทำงานแบบเปิด (Openness Action Plan) ผสมผสานกับการทำงานของฝ่ายรัฐบาล

ทั้งนี้ รัฐสภาเซอร์เบียยังได้ปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้ตอบสนองต่อสิ่งท้าทายและความจำเป็นต่าง ๆ โดยปรับปรุงเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้ทันสมัย เช่น การใช้ระบบ e-parliament ในปี ๒๕๕๖ เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณและลดรายจ่าย ส่งเสริมกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญและมีคุณธรรมในการทำงานเพื่อให้สอดคล้องต่อมาตรฐานการทำงานของรัฐสภาอีกด้วย

ในการส่งเสริมระบบรัฐสภาของประเทศเซอร์เบีย ได้มีการจัด “สัปดาห์รัฐสภา” (Parliament Week) ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ และถือเป็นรัฐสภาแห่งเดียวในภูมิภาคที่จัดสัปดาห์รัฐสภาขึ้น เพื่อเป็นเวทีสำหรับเยาวชนในการอภิปรายถึงเรื่องระบบรัฐสภา ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น สถาบันการศึกษาต่าง ๆ

๒. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง การลดระยะเวลาในการอภิปรายในการประชุมสภา - การปฏิรูปใหม่ตามกฎของสภานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส (Limiting the length of debates in plenary sittings – the new reform of the rules of procedure of the French National Assembly) โดย นาย Christophe PALLEZ เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส

หลังจากการเลือกตั้งในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ รูปแบบของเสียงส่วนใหญ่ของฝ่ายรัฐบาลในสภาได้เปลี่ยนแปลงไปโดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งต่างมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภาอย่างลึกซึ้ง แม้ว่าจะยังไม่มีมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปัจจุบัน แต่ได้มีการแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ โดยนาย Richard Ferrand ประธานสภาผู้แทนราษฎรถือเป็นการปฏิรูปกระบวนการงานรัฐสภาที่สำคัญลำดับที่ ๓ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา เพื่อส่งเสริมเสียงของฝ่ายค้านในการออกเสียงคัดค้านญัตติในประเด็นที่ถูกนำขึ้นอภิปราย โดยลดระยะเวลาในการอภิปรายในการประชุมรัฐสภาลง

๑) ความพยายามในการลดระยะเวลาในการอภิปรายในการประชุมรัฐสภา

การอภิปรายร่างกฎหมายในสภามักจะใช้เวลาอันยาวนานที่สุดในการอภิปราย และยิ่งใช้เวลานานขึ้นกว่าเดิมในแต่ละปี เนื่องจากการแก้ไขร่างกฎหมายมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติดังต่อไปนี้

- ปี ๒๕๒๔ – ๒๕๒๙ มีการแก้ไขกฎหมาย ๓๘,๙๙๗ ครั้ง
- ปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๕ มีการแก้ไขกฎหมาย ๗๕,๙๐๙ ครั้ง
- ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๖๐ มีการแก้ไขกฎหมาย ๑๑๒,๖๙๓ ครั้ง

- ค่าประมาณการตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ จนถึงปี ๒๕๖๕ คาดว่า จะมีการแก้ไขกฎหมายถึง ๑๕๐,๐๐๐ ครั้ง

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ ๑๙๘๐ เป็นต้นมา มีการแก้ไขกฎหมายประมาณ ๒๐๐ – ๓๐๐ ครั้ง ต่อกฎหมายหนึ่งฉบับ เกิดจากความประสงค์ของฝ่ายค้านในการปฏิบัติหน้าที่ทางรัฐสภาของตน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนสามารถใช้เวลาอภิปรายเพื่อแก้ไขกฎหมายแต่ละฉบับได้ ๕ – ๑๐ นาที ทั้งนี้ การเสนอแก้ไขกฎหมายที่คล้ายคลึงกันไม่ถือเป็นปัญหาความซ้ำซ้อน เนื่องจากการแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๕๒ ได้กำหนดเวลาสูงสุดในการอภิปรายของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อช่วยควบคุมระยะเวลาในการอภิปรายในสภาต่อกฎหมายแต่ละฉบับที่เป็นประเด็นโต้แย้งในสังคม ให้คงเหลืออยู่เพียงแค่ ๒ – ๓ สัปดาห์ในการประชุมรัฐสภาแต่ละครั้ง เพื่อเอื้อต่อการจัดสรรเวลาให้แก่ฝ่ายค้านในการอภิปราย

จึงถือได้ว่า ลดเวลาการอภิปรายของแต่ละฝ่ายลงจาก ๕๐ ชั่วโมง เป็น ๔๐ ชั่วโมง (จากระยะเวลาทั้งสิ้น ๖๐ ชั่วโมง)

นอกจากนี้ การกำหนดจำนวนร่างกฎหมายเพื่อนำขึ้นพิจารณาในการประชุมรัฐสภาเป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน โดยการแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งล่าสุดได้ส่งผลต่อการกำหนดระยะเวลาอภิปรายร่างกฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายรัฐบาลและร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มต้นจากการนำเสนอร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวต่อที่ประชุมสภาโดยฝ่ายรัฐบาล และผู้เสนอรายงานการประชุม จะนำเสนอรายงานความเห็นของคณะกรรมการสิทธิการสามัญ ทั้งนี้ ยังรวมถึงการพิจารณาญัตติของร่างกฎหมายดังกล่าวจำนวนสองญัตติ ซึ่งญัตติแรกต้องการคัดค้านร่างกฎหมายดังกล่าวตั้งแต่เริ่มต้น และญัตติที่สองต้องการให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ในปัจจุบันได้ยกเลิกญัตติการส่งร่างกฎหมายกลับไปยังคณะกรรมการ โดยการอภิปรายเพื่อให้การรับรองญัตติดังกล่าวต้องใช้เวลาไม่เกิน ๑๕ นาทีในการรับหลักการในวาระที่หนึ่ง แทนระยะเวลาจำนวน ๓๐ นาทีที่ได้กำหนดไว้

หลังจากการพิจารณาญัตติในที่ประชุม จะเปิดเป็นการอภิปรายทั่วไป โดยกำหนดระยะเวลาอภิปรายของแต่ละฝ่ายไว้ที่ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที และแบ่งระยะเวลาระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ ในแต่ละฝ่ายถือเป็นการรับประกันระยะเวลาอภิปรายของพรรคฝ่ายค้านซึ่งเป็นพรรคขนาดเล็กไว้ที่ ๑๐ นาทีต่อพรรค ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่จะลดเวลาลงเหลือเพียง ๕ - ๑๐ นาทีต่อพรรค (หากได้รับจัดสรรเวลา ๑๐ นาที พรรคการเมืองสามารถส่งผู้อภิปรายได้ถึง ๒ คน)

จะเห็นได้ว่า จากการแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการให้โอกาสแก่สมาชิกในการอภิปรายเป็นเวลา ๒ นาทีในแต่ละมาตราของร่างกฎหมายที่กำลังพิจารณา ส่งผลให้สมาชิกจำนวน ๒๐ - ๓๐ คนมีโอกาสได้เข้าร่วมอภิปรายในมาตราเดียวกันได้ แต่ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ จะกำหนดให้มีผู้อภิปรายจากแต่ละพรรคการเมืองเพียงแค่ ๑ คน และอีก ๑ คนจากสมาชิกที่ไม่สังกัดพรรคการเมือง - ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้นและมีบทบาทมากขึ้น

นอกจากนี้ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ยังกำหนดให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้อนุญาตให้มีผู้อภิปรายสนับสนุนการแก้ไขร่างกฎหมายเพียงแค่ ๑ คนจากแต่ละพรรคการเมืองเท่านั้น ทั้งนี้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาไม่เห็นชอบต่อแนวคิดดังกล่าว นอกจากนี้ การละเมิดข้อบังคับการประชุมที่ได้มีการแก้ไข ได้แก่ การประท้วงในที่ประชุมสภาหรือการเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถอภิปรายในช่วงเวลาใด ๆ ในระหว่างการอภิปรายได้ กลายเป็นอุปสรรคในการพิจารณาร่างกฎหมาย โดยจะเห็นได้จากจำนวนการประท้วงการพิจารณาแก้ไขร่างกฎหมายแก้ไขรัฐธรรมนูญในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงจำนวน ๓๒๑ ครั้งด้วยกัน ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมฉบับใหม่กำหนดให้สมาชิกสามารถประท้วงได้ภายใต้บทบัญญัติของข้อบังคับการประชุม หากว่าประเด็นของการประท้วงคล้ายคลึงกับการประท้วงครั้งก่อน ประธานรัฐสภาสามารถวินิจฉัยให้มีสมาชิกผู้นั้นสามารถอภิปรายต่อได้ อีกทั้ง ประธานรัฐสภายังสามารถปฏิเสธการประท้วงของสมาชิกในกลุ่มพรรคการเมืองเดียวกันหากเป็นการประท้วงระเบียบวาระการประชุม

ทั้งนี้ ยังได้มีการเพิ่มเติมขั้นตอนการพิจารณาเนื้อหา ร่างกฎหมายในที่ประชุมสภาโดยไม่เปิดอภิปรายให้มีการแก้ไขขึ้น เพื่อช่วยลดการพิจารณาซ้ำซ้อนจากทางคณะกรรมการสิทธิการและการประชุมรัฐสภา ถือได้ว่า สิทธิการพิจารณาแก้ไขกฎหมายของสมาชิกและของฝ่ายรัฐบาลจะกระทำในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการ เพื่อลดระยะเวลาการอภิปรายในสภา อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองสามารถคัดค้านกระบวนการดังกล่าวได้ หากมิได้ส่งผลทางการเมืองอย่างรุนแรงต่อร่างกฎหมายดังกล่าวและหากมิได้มีผลกระทบต่อกับจำนวนการแก้ไขร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวทั้งหมด

๒) การส่งเสริมสิทธิของฝ่ายค้านให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ฝ่ายค้านมีสิทธิเฉพาะอย่างภายใต้ข้อบังคับการประชุม เช่น การดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการการเงิน การมีส่วนร่วมในการประเมินหรือควบคุมวาระการประชุมของสัปดาห์ที่สงวนไว้เฉพาะในแต่ละเดือนเพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล หรือสิทธิในการคงไว้ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสอบสวนหรือหาข้อเท็จจริงในแต่ละสมัยการประชุม *ทั้งนี้ ไม่นับญาติให้เสนอลำดับญาติในช่วงวันที่สงวนไว้* อย่างไรก็ตาม *ฝ่ายค้านสามารถดำรงตำแหน่งผู้เสนอรายงานการประชุมนอกเหนือไปจากสิทธิในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสอบสวนหรือหาข้อเท็จจริงได้*

การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลจัดขึ้นในตอนบ่ายของทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดีเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง โดยกำหนดให้การอภิปรายในแต่ละประเด็นรวมทั้งเวลาที่รัฐมนตรีชี้แจงใช้เวลาเพียงแค่ ๔ นาที นั่นคือ อภิปราย ไม่ไว้วางใจ ๒ นาทีและชี้แจงเพียง ๒ นาทีหากนายกรัฐมนตรีไม่ใช่ผู้ชี้แจง และสามารถตั้งคำถามได้เพียง ๑๕ คำถามต่อการประชุมในแต่ละสมัย โดยแบ่งจำนวนคำถามระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านให้เท่ากัน นั่นคือ ในการประชุมสภา ๒ สมัย ฝ่ายรัฐบาลสามารถตั้งคำถามได้ ๑๕ คำถามและฝ่ายค้านสามารถตั้งคำถามได้ ๑๕ คำถามเช่นกัน ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมฉบับใหม่ได้แก้ไขระยะเวลาในการอภิปราย นั่นคือ *การประชุมซึ่งใช้เวลา ๒ ชั่วโมงในแต่ละครั้ง จะจัดขึ้นในวันอังคาร เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา โดยสามารถซักถามได้ ๒๖ - ๒๗ คำถาม นั่นคือ ฝ่ายค้านซักถามได้ ๑๕ คำถามและที่เหลือเป็นของฝ่ายรัฐบาล โดยสมาชิกสามารถอภิปรายได้ซ้ำหลังจากที่รัฐมนตรีได้ชี้แจงแล้ว โดยรัฐมนตรีสามารถชี้แจงรายการคำถามได้ ซึ่งแต่ละฝ่ายสามารถพูดได้เพียงแค่ ๒ นาทีเท่านั้น*

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลข้างต้นเกี่ยวกับการอภิปรายในการประชุมสภา ซึ่งได้มีการแก้ไขข้อบังคับการประชุมให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ฝ่ายค้านกลับคัดค้านการแก้ไขดังกล่าวโดยมองว่าเปิดโอกาสให้ฝ่ายรัฐบาลสามารถผ่านร่างกฎหมายได้ง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้น

๓. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง มาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมฉบับใหม่ในวุฒิสภาเนเธอร์แลนด์ (New code of conduct in the Dutch Senate) โดย นาย Remco NEHMELMAN เลขาธิการวุฒิสภาเนเธอร์แลนด์

เมื่อปี ๒๕๕๖ กลุ่มประเทศที่ต่อต้านการคอร์รัปชัน (Group of States against Corruption-GRECO) ได้สรุประดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐสภาเนเธอร์แลนด์ว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แม้จะมีกฎระเบียบที่ค่อนข้างน้อยและประเด็นเรื่องการยึดหลักคุณธรรมที่น้อย อย่างไรก็ตาม กลุ่ม GRECO ได้ให้ข้อสรุปว่า การขาดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องการยึดหลักคุณธรรมนั้นถือเป็นความเสี่ยง พร้อมได้ให้ข้อเสนอแนะหลายประการเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของสมาชิกรัฐสภา ดังนี้

- ๑) เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา
- ๒) เพื่อปรับปรุงข้อกำหนดที่เปิดเผยได้ในปัจจุบัน
- ๓) เพื่อจัดตั้งระบบการควบคุมและการบังคับใช้
- ๔) เพื่อแต่งตั้งที่ปรึกษาทางด้านหลักคุณธรรม
- ๕) เพื่อให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับการยึดหลักคุณธรรมแก่สมาชิกรัฐสภาเป็นระยะ ๆ

ในการนี้ วุฒิสภาเนเธอร์แลนด์จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชั่วคราวเพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกลุ่ม GRECO และจัดเตรียมคำตอบให้กับที่ประชุมใหญ่ของรัฐสภา ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของรัฐสภานั้นได้ให้การรับรองรายงานของคณะกรรมการชั่วคราว รวมถึงแก้ไขกฎข้อบังคับต่าง ๆ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยึดหลักคุณธรรม รวมถึงบทบัญญัติว่าด้วยผลประโยชน์ทับซ้อน ของให้ของรางวัล การเดินทางไปต่างประเทศ ตำแหน่งผู้ช่วย และการจัดการข้อมูลที่เป็นความลับ โดยวุฒิสภายังได้ให้ข้อเสนอแนะต่อพรรคการเมืองเพื่อ

ปรับปรุงกฎระเบียบภายในของพรรคในเรื่องการยึดหลักคุณธรรม พร้อมนำข้อมูลมาเผยแพร่บนเว็บไซต์ของวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม ในปีต่อมา กลุ่ม GRECO ได้ระบุไว้ในรายงานความร่วมมือว่า การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในหลายข้อนั้นยังไม่ได้นำไปปฏิบัติใช้อย่างเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งกลุ่ม GRECO รู้สึกว่าวุฒิสภาให้ความเชื่อมั่นมากเกินไปต่อความสมัครใจของพรรคการเมืองในรัฐสภาและสมาชิกวุฒิสภาแต่ละคนที่จะร่วมมือกัน ซึ่งควรที่จะยอมรับจุดยืนที่พร้อมจะนำมาปฏิบัติใช้มากกว่านี้

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้พยายามต่อสู้เพื่อชิงที่นั่งส่วนใหญ่ในวุฒิสภา เนื่องจากพระราชบัญญัติทั้งหมดของรัฐบาลจำเป็นต้องได้รับการเห็นชอบจากทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้นำไปสู่ความสนใจของสื่อมวลชนมากขึ้นต่อการทำงานของวุฒิสภา ทั้งยังส่งผลให้มีการตรวจสอบมากขึ้นจากสื่อมวลชนในตำแหน่งผู้ช่วยวุฒิสมาชิกและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น

เพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม GRECO นั้น วุฒิสภาจึงได้ตัดสินใจที่จะประเมินบทบัญญัติว่าด้วยการยึดหลักคุณธรรมที่อยู่ในระเบียบข้อบังคับและระดับความร่วมมือของวุฒิสมาชิกอีกครั้ง โดยวุฒิสภาได้จัดให้มีการอภิปรายโต้เถียงกันระหว่างประชาชนและผู้เชี่ยวชาญ และในปี ๒๕๖๒ วุฒิสภาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชั่วคราวขึ้นเพื่อทำหน้าที่ปรับปรุงมาตรฐานหลักคุณธรรมจริยธรรมของวุฒิสภา ซึ่งต่อมามวุฒิสภาได้ให้การรับรองมาตรฐานหลักคุณธรรมจริยธรรมฉบับปรับปรุงใหม่ที่เสนอโดยคณะกรรมการชุดนี้อย่างเป็นทางการ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่มีการจัดตั้งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ขึ้นสำหรับมาตรฐานหลักคุณธรรมจริยธรรมฉบับใหม่นี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อแทนที่บทบัญญัติในระเบียบฉบับเดิม เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน การให้ของรางวัล การเดินทางไปต่างประเทศ นอกจากนี้ หลักคุณธรรมจริยธรรมฉบับใหม่ยังใช้เป็นแนวทางให้แก่สมาชิกวุฒิสภาในการติดต่อระหว่างบุคคลที่สาม รวมถึง lobbyist ด้วย

อย่างไรก็ดี ตามหลักคุณธรรมจริยธรรมฉบับใหม่นี้ได้มีการจัดตั้งระบบการตรวจสอบและการบังคับใช้ โดยมีคณะกรรมการภายในซึ่งประกอบไปด้วยประธานวุฒิสภา และรองประธานวุฒิสภาทั้ง ๒ คน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลสมาชิกวุฒิสภาให้ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม คณะกรรมการภายในชุดนี้สามารถตัดสินว่าสมาชิกวุฒิสภานั้นได้กระทำการฝ่าฝืนหลักคุณธรรมจริยธรรมหรือไม่ แต่หากสมาชิกวุฒิสภาคนใดที่ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินของคณะกรรมการสามารถร้องขอให้ประชุมใหญ่พิจารณาต่อไปได้ โดยที่ประชุมใหญ่จะสามารถกระทำได้เพียงแคื่อยืนยันหรือปฏิเสธการตัดสินของคณะกรรมการเท่านั้น ซึ่งสุดท้ายแล้วการตัดสินนั้นจะพิจารณาโดยประชาชน สุดท้ายวุฒิสภาจะเลือกวิธีการลงโทษ เช่น การหยุดพักชั่วคราว และการตัดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่กระทำการละเมิดบทบัญญัติ

ช่วงท้าย

๔. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง เอกสิทธิ์ของรัฐสภาและสิทธิตามรัฐธรรมนูญ : การประนีประนอมระหว่างหลักการและค่านิยม (The parliamentary privilege and charter rights in Canada : reconciling principles and values) โดยนาย Charles ROBERT เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา

ตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญขึ้นในประเทศแคนาดา ได้มีการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญและเอกสิทธิ์ของรัฐสภาเพิ่มขึ้นถึงผลรวมของเอกสิทธิ์และอำนาจของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรและสภาท้องถิ่นในมณฑลต่าง ๆ และศึกษาถึงเอกสิทธิ์และอำนาจของสมาชิกเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ศาลแคนาดาสามารถพิจารณาตัดสินอำนาจการใช้เอกสิทธิ์ของรัฐสภาในขณะที่รัฐสภาแคนาดามีอำนาจในการใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวภายใต้ขอบเขตอำนาจของตน ศาลฎีกาแคนาดาได้มีคำวินิจฉัยเรื่องการใช้ออกสิทธิ์ของรัฐสภาให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นจำนวน ๔ ฉบับ นอกจากนี้ ยังได้ประเมินวิธีการบริหารจัดการเอกสิทธิ์ของรัฐสภา (ซึ่งได้รับความคุ้มครองจากการพิจารณาของศาล) ให้เข้ากับค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญและบรรทัดฐานร่วมสมัยในเรื่องของความโปร่งใส หลักแห่ง

ความรับผิดชอบและการเคารพหลักนิติธรรม โดยในปี ๒๕๔๗ คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้ให้คำแนะนำให้สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหนึ่งชุดเพื่อดูแลเรื่องเอกสิทธิ์ของรัฐสภา โดยศึกษาถึงผลกระทบของรัฐธรรมนูญที่มีต่อเอกสิทธิ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ คณะกรรมาธิการว่าด้วยระเบียบ ข้อบังคับและสิทธิของรัฐสภาได้เสนอรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน เรื่อง *เอกสิทธิ์ของรัฐสภา: อดีตและปัจจุบัน* โดยเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทำการศึกษาเอกสิทธิ์ของรัฐสภา ร่วมกันเพื่อแบ่งปันความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของรัฐสภาระหว่างกันหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ภายใต้บริบทของสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

รัฐสภาแคนาดาก่อตั้งขึ้นตามรูปแบบของรัฐสภาระบบเวสมินสเตอร์ของสหราชอาณาจักร โดยได้นำหลักการเรื่องเอกสิทธิ์ของรัฐสภา สิทธิ ความคุ้มกันและอำนาจของรัฐสภามาใช้ และในปี ๒๔๑๑ รัฐสภาแคนาดาได้กำหนดเรื่องเอกสิทธิ์ของรัฐสภาไว้ในพระราชบัญญัติสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยในหมวด ๑ (หรือหมวดที่ ๔ ของพระราชบัญญัติรัฐสภาแคนาดา) ได้กล่าวถึงมาตราที่ ๑๘ ของพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ ปี ๒๔๑๐ ที่มีผลบังคับใช้ในเรื่องของเอกสิทธิ์ดังกล่าว ถือได้ว่า มีการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของเอกสิทธิ์ของรัฐสภาไว้ โดยการแสดงความเห็น การควบคุมการประชุมและอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยในรัฐสภาถือเป็นเอกสิทธิ์ที่พึงเคารพและได้รับการคุ้มครอง อีกทั้งยังสนับสนุนอำนาจและเกียรติภูมิของรัฐสภา และสมาชิกด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ สหราชอาณาจักรได้จัดทำรายงานการศึกษาเรื่องเอกสิทธิ์ของรัฐสภามาเป็นเวลากว่า ๕๐ ปี โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของรัฐสภาภายใต้บริบทในปัจจุบัน และเสนอให้ผ่อนปรนเรื่องการละเมิดอำนาจรัฐสภาเนื่องจากสื่อได้วิพากษ์วิจารณ์ถึงอำนาจและบทบาทของรัฐสภา นอกจากนี้ รายงานของคณะกรรมาธิการร่วมวิสามัญของทั้งสองสภาในปี ๒๕๔๒ ได้เสนอรายงานให้รัฐสภา ดำรงสิทธิและความคุ้มกันเท่าที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบระหว่างเอกสิทธิ์ของรัฐสภาระหว่างแคนาดาและสหราชอาณาจักรแล้ว จะเห็นได้ว่า รัฐสภาแคนาดามีการผ่อนปรนมากกว่า เนื่องจากเอกสิทธิ์ของรัฐสภาสหราชอาณาจักรมีความเกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกอำนาจระหว่างราชวงศ์ รัฐสภาและศาล ซึ่งประเทศแคนาดาไม่มีประวัติศาสตร์ในรูปแบบเดียวกันนี้

ในกรณีของรัฐสภาออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้มีการจัดทำประมวลเอกสิทธิ์ของรัฐสภา โดยไม่เห็นชอบกับคำตัดสินของศาล เนื่องจากมองว่าเป็นการละเมิดอำนาจของรัฐสภาและไม่ได้มีการศึกษาถึงขอบเขตการใช้เอกสิทธิ์ของรัฐสภาเหมือนกับที่รัฐสภาสหราชอาณาจักรได้จัดทำไว้

ในกรณีของแคนาดา ศาลเข้ามามีบทบาทในประเด็นของเอกสิทธิ์ของรัฐสภาแต่เพียงจำกัด โดยมีการโอนถ่ายเนื้อหาของรัฐธรรมนูญแคนาดาว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพเข้ากับรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๕ ส่งผลให้ศาลสามารถเข้ามาตัดสินพิพากษากรณีของการใช้เอกสิทธิ์ของรัฐสภาได้ ถือเป็นวิวัฒนาการของศาลในการตัดสินคดีความที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความจำเป็นและสิทธิของผู้ที่มีใช้สมาชิกรัฐสภาที่มีต่อเอกสิทธิ์ของรัฐสภา โดยศาลจะพยายามประนีประนอมการใช้หลักการเอกสิทธิ์ของรัฐสภาให้สอดคล้องเข้ากับสิ่งที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ศาลยอมรับขอบเขตอำนาจการใช้เอกสิทธิ์ของรัฐสภาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินงานของรัฐสภา และรัฐสภามีอำนาจในการพิจารณาการใช้เอกสิทธิ์ของตนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

๕. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ความสำคัญของการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของรัฐสภาจอร์เจีย” (The importance of training in Strengthening the Capacity of the Parliament of Georgia) โดย นาย Givi MIKANAZE เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐจอร์เจีย

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อนำส่งข้อมูลเพื่อการพัฒนาสมรรถนะของกลุ่มเป้าหมาย (Target group) และได้รับความรู้และทักษะที่พึงมี การฝึกอบรมเป็นกระบวนการซึ่งหล่อหลอมความคิดของเจ้าหน้าที่และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

แม้การฝึกอบรมจะมีอุปสรรคที่สำคัญ แต่การฝึกอบรมก็มีประโยชน์ที่คุ้มค่าแก่การลงทุน ทั้งค่าใช้จ่ายและระยะเวลา ซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะมีทั้งต่อตัวบุคคลผู้เข้ารับการฝึกอบรมและองค์กร การฝึกอบรมจึงถือเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการปรับเปลี่ยน ปฏิรูป หรือพัฒนาคุณภาพของการดำเนินการใด ๆ หนึ่งประโยชน์ของการจัดฝึกอบรมมี ดังนี้

- (๑) เสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- (๒) เพิ่มความพึงพอใจขององค์กร
- (๓) บ่งชี้ข้อบกพร่อง
- (๔) ติดตามรวบรวมเก็บข้อมูลทักษะและสมรรถนะที่เจ้าหน้าที่มี
- (๕) สร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการในระดับที่มากยิ่งขึ้น

เช่นเดียวกับสถาบันนิติบัญญัติทั่วโลก รัฐสภาจอร์เจียให้ความสำคัญอย่างมากต่อกิจกรรมการฝึกอบรมสำหรับสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ หากแต่รัฐสภาจอร์เจียได้มีการจัดตั้ง “ศูนย์ฝึกอบรมแห่งรัฐสภา” (Parliamentary Training Centre – PTC) ทดแทนการฝึกอบรมโดยใช้บุคลากรจากหน่วยงานมาเป็นวิทยากร

ศูนย์ฝึกอบรมแห่งรัฐสภา (PTC) ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๙ นับตั้งแต่ช่วงแรกของการก่อตั้งจวบจนปี ๒๕๔๘ การฝึกอบรมของทางศูนย์ฯ เป็นเพียงการจัดอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานที่จัดโดยสำนัก-สารสนเทศ ต่อมาเมื่อทางศูนย์ฯ ผนวกเข้าอยู่ในโครงสร้างของสำนักพัฒนาบุคลากร ทางศูนย์ฯ จึงได้จัดให้มีการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ ทั้งเริ่มมีความร่วมมือกับผู้บริจาคและหน่วยงานร่วมในการจัดอบรมในหัวข้อต่าง ๆ โดยอาจกล่าวได้ว่า นับแต่ก่อตั้งจนถึงปี ๒๕๖๑ กิจกรรมการอบรมของศูนย์ฯ เป็นการจัดการโดยการสนับสนุนของผู้ร่วมบริจาคเท่านั้น

อำนาจหน้าที่ของศูนย์ฝึกอบรมแห่งรัฐสภา (Parliamentary Training Centre – PTC)

(๑) พัฒนาแผนการฝึกอบรมและการจัดโครงการการฝึกอบรมให้เป็นไปตามแผนพัฒนาบุคลากรของรัฐสภา (The Parliament’ individual plans for civil servants) และความต้องการในการพัฒนาและการฝึกอบรมให้เป็นไปตามโครงสร้างการบริหารของรัฐสภา

(๒) จัด ประสานงาน ดูแลการจัดโครงการฝึกอบรมและทำการประเมินผล

(๓) จัดโครงการฝึกงาน (internship programs) ภายในสำนักงานของสำนักเลขาธิการรัฐสภา

ทั้งนี้ ทางศูนย์มีอำนาจหน้าที่ในการจัดและพัฒนาระบบการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ โดยทางศูนย์ฯ ได้ทำการประเมินความต้องการและความจำเป็นในการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อให้การจัดคอร์สฝึกอบรมรวมถึงคอร์สออนไลน์ (e-course) ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและจัดได้ตามแบบแผน

โดยปกติแล้ว ข้อกำหนดในการจัดโครงการฝึกอบรมใด ๆ จะขึ้นอยู่กับทีมวิทยากรภายใน (in-house trainers’ team) แต่สำหรับการฝึกอบรมของรัฐสภาจอร์เจียไม่ได้เป็นเช่นนั้น ด้วยการประสานงานอย่างใกล้ชิดและความสนับสนุนจากสถาบันประชาธิปไตยแห่งชาติ (National Democratic Institute-NDI) และมูลนิธิ UK aid ในปี ๒๕๖๑ จึงได้มีการจัดโครงการพัฒนาวิทยากรภายใน (in-house trainers) โดยในครั้งแรก

ของการคัดเลือกมีผู้ผ่านตามคุณสมบัติที่กำหนดเพียง ๓๕ คนจาก ๙๔ คน และจากการอบรมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน ที่มีทั้งการอบรม การฝึกสอน (coaching) และการฝึกปฏิบัติตาม (shadowing) มีผู้ผ่านจากอบรมทั้งหมด ๑๓ คน จาก ๓๕ คน บุคคลที่ผ่านการอบรมในครั้งนี้จึงได้เป็นที่วิทยากรภายในของศูนย์ฯ ทั้งนี้ ในเดือนเมษายน ๒๕๖๒ ได้มีการจัดอบรมในโครงการพัฒนาวิทยากรภายในสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐสภา จำนวน ๑๕ คน ซึ่งทั้ง ๑๕ คน ได้ผ่านการอบรมในหลักสูตรดังกล่าวและได้เข้าร่วมเป็นที่วิทยากรภายใน ณ ปัจจุบัน ทางศูนย์ฯมีเจ้าหน้าที่ในทีมวิทยากรภายใน จำนวน ๒๘ คน (หญิง ๑๙ คน ชาย ๙ คน)

ทั้งนี้ วิทยากรภายในมีหน้าที่ในการจัดโครงการฝึกอบรมในพื้นที่จัดอบรมของทางศูนย์ฯ และที่สำนักงานรัฐสภาในส่วนภูมิภาค (regional offices of the parliament) อนึ่ง สำนักงานรัฐสภาในส่วนภูมิภาค มีทั้งสิ้น ๙๕ แห่งทั่วประเทศ และมีเจ้าหน้าที่รวม ๓๕๐ คน สำนักงานเหล่านี้รองรับการบริการสมาชิกจำนวน ๗๓ คนในเขตเลือกตั้ง (ผู้ได้รับการเลือกตั้งได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่ –majoritarian constituencies) โดยหัวข้อที่มีการจัดอบรม ได้แก่ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ การจัดทำรายงานการเงิน การจัดการและทักษะที่ต้องใช้ในการสื่อสารกับประชาชน การฝึกอบรมดังกล่าวนี้ยังผลในการส่งเสริมประสิทธิภาพของการจัดทำรายงานรายไตรมาสและการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสมของรัฐสภาส่วนภูมิภาค

ปี ๒๕๖๑ เป็นปีแห่งการเปลี่ยนผ่านของศูนย์ฯ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของรัฐสภา เช่นเดียวกับการจัดตั้งทีมวิทยากรภายใน โดยรูปแบบและหลักสูตรการอบรมได้รับการออกแบบและปรับปรุง เพื่อการจัดโครงการอบรม ๗ โครงการ ในปี ๒๕๖๒

ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๒ ได้มีการจัดทำปฏิทินการฝึกอบรมประจำปี การฝึกอบรมมีทั้ง การฝึกอบรมตามพันธกิจและเป็นการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรทางเลือก (Optional training programs) อนึ่ง การฝึกอบรมตามพันธกิจจะออกแบบตามผลการประเมินโครงการที่สำนักพัฒนาบุคลากรได้ทดสอบกับ เจ้าหน้าที่ไว้ ส่วนหลักสูตรทางเลือกได้มีการจัดให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้ที่สนใจสามารถเรียน หลักสูตรทางเลือกได้ดังนี้ ๑) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ๒) การนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ๓) การบริหาร เวลา และ ๔) การจัดการความเครียด

นอกจากนี้ ยังมีการจัดอบรมภาษามือให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐสภาจากสำนักต่าง ๆ โดยอบรมเป็น ๒ กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มละ ๑๓ คน เป็นการอบรมระยะ ๓ เดือน ทั้งนี้ การจัดอบรมดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้รัฐสภา-จอร์เจียเป็นรัฐสภาที่ทุกคนเข้าถึงได้ ซึ่งรวมไปถึงผู้พิการด้วย

ทางรัฐสภาได้จัดให้มีโครงการฝึกปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา ๕ สัปดาห์และการเรียนรู้โดยอุนัย เป็นระยะเวลา ๒ สัปดาห์ให้แก่เจ้าหน้าที่ใหม่ มีโครงการฝึกงาน โดยฝึกเป็นระยะเวลา ๖ เดือน ซึ่งมีปีละ ๒ ครั้ง (ครั้งที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม – ๓๐ มิถุนายน และครั้งที่ ๒ วันที่ ๑ กรกฎาคม – ๓๑ ธันวาคม) การฝึกในแต่ละครั้งจะเริ่มจากฝึกอบรม ๕ สัปดาห์ ต่อด้วยฝึกปฏิบัติ ๒๐ สัปดาห์ในสำนักต่าง ๆ ภายใต้การควบคุมกำกับ ของที่ปรึกษา นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ปรึกษา (Mentorship program) ที่ริเริ่มขึ้นในปี ๒๕๖๒ ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้จะทำให้การฝึกอบรมเป็นไปโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่จับต้องได้ โดยมีที่ปรึกษาทั้งหมด ๒๗ คน ที่มีคุณสมบัติและได้รับการคัดเลือกมา ทั้งนี้ จากการฝึกงานมาทั้งหมด พบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกงาน ๘ คนที่มีผลการฝึกงานดีมากและได้เข้าทำงานในสำนักต่าง ๆ ของรัฐสภาในช่วงระหว่างเดือนเมษายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒ และเมื่อพิจารณาถึงความต้องการในการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่และจากผลการประเมิน ได้ทราบว่าการให้ มีจัดโครงการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้น ทางรัฐสภาจึงได้ริเริ่มให้มีการเรียนรู้แบบผสมผสาน (blend learning) นอกจากนี้ สำนักสารสนเทศได้จัดทำบทเรียนออนไลน์โดยใช้โปรแกรมคามิโล (Chamilo) เพื่อใช้ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๒ โดยการฝึกอบรมจะเป็นการโปรแกรมดังกล่าวควบคู่กับการอบรมของทางศูนย์ฯที่เป็นทั้งการอบรมแบบออนไลน์ และออฟไลน์ ทั้งนี้ ทางศูนย์ฯได้รับความอนุเคราะห์จากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNPD) และสหภาพ-

ยุโรป (EU) ที่ให้การสนับสนุนโครงการฝึกอบรม โดยสนับสนุนการจัดทำชุดวิดีโอเกี่ยวกับการศึกษาจำนวน ๑๑ เรื่อง นอกจากนี้ ทีมวิทยากรภายในได้พัฒนาสื่อการอบรมออนไลน์ แบบทดสอบออนไลน์ สำหรับผู้ที่ไม่ได้เข้ามาเรียนที่ศูนย์ฯ และจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานขึ้นในเดือนกันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ทำงานในเขตเทศบาลเมืองและในเขตเมืองหลวงของจอร์เจีย โดยมีเจ้าหน้าที่ ๕๐ คนจาก ๙๕ คน ที่เรียนโดยการเรียนทางไกล ทั้งนี้ ทางศูนย์ได้วางแผนไว้ว่าภายในปี ๒๕๖๓ การเรียนในระบบออนไลน์จะพร้อมสำหรับการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคทุกคน

ทางศูนย์ฯ มีแผนการขยายระบบการเรียนรู้ออนไลน์ในปี ๒๕๖๓ และพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม ซึ่งไม่เพียงเป็นการอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐบาลและสมาชิกรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังเป็นการฝึกอบรมสำหรับบุคคลทั่วไป ซึ่งรวมไปถึง นักเรียน นักศึกษา สื่อมวลชน ภาคประชาสังคม และบุคคลอื่น โดยหลักสูตรเหล่านี้จะมีบริการภาษามือและบทบรรยายในหลายภาษา เพื่อสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับรัฐบาลจอร์เจียให้กว้างไกลไปทั่วโลก

ทางศูนย์ฯ ได้เป็นภาคีเครือข่ายกับสถาบันต่าง ๆ โดยในเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๖๑ ทางศูนย์ฯ ได้มีข้อตกลงร่วมกัน (MoUs) กับสถาบันต่าง ๆ กว่า ๒๒ แห่ง หลังจากการลงนามในข้อตกลงได้มีการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐบาลและสมาชิกรัฐบาลจำนวน ๑๔ ครั้งจากหน่วยงานพันธมิตร ๗ หน่วยงาน โดยโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่สร้างประโยชน์ร่วมกัน ทางฝ่ายรัฐบาลเองได้รับประโยชน์ในการจัดโครงการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกและเจ้าหน้าที่รัฐบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งไม่เพียงแต่การฝึกอบรมทฤษฎีแต่ยังเป็นการปฏิบัติจริงด้วย ผู้ที่มาอบรมจากหน่วยงานอื่น ๆ ของภาครัฐเองก็สามารถสะท้อนและเน้นย้ำปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ประสบจากการปฏิบัติงานและจากการใช้กฎหมายได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการวางรากฐานในการให้ความรู้เกี่ยวกับการร่างกฎหมายโดยฝ่ายรัฐบาล ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนและผ่านความเห็นชอบของรัฐบาลได้มากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมการฝึกอบรมของทางศูนย์ฯ จะพบว่า ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๖๒ ทางศูนย์ฯ มีความกระตือรือร้นมากขึ้นหลังจากก่อตั้งทีมวิทยากรภายในและการร่วมงานกับภาคีเครือข่าย ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ มีผู้เข้าฝึกอบรมที่เป็นสมาชิกและเจ้าหน้าที่รัฐบาล รวม ๕๙๒ คน (เป็นหญิง ๓๗๑ คน หรือร้อยละ ๖๓) เป็นชาย ๒๒๐ คน หรือร้อยละ ๓๗) ในขณะที่ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ มีการจัดโครงการฝึกอบรม ๔๐ โครงการ และมีเจ้าหน้าที่รัฐบาลเข้าร่วม ๓๘๓ คน (เป็นหญิง ๒๔๐ คน หรือร้อยละ ๖๓) เป็นชาย ๑๔๓ คน หรือร้อยละ ๓๗)

เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๑ ได้มีการวางยุทธศาสตร์ศูนย์อบรม พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๗ และแผนปฏิบัติการ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการดังกล่าวจะได้รับการประเมินจากเลขาธิการรัฐบาลเป็นรายไตรมาส อนึ่ง ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์ ๗ ข้อ ดังต่อไปนี้

- (๑) พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ของทางศูนย์ฯ ด้วยความเป็นมืออาชีพ และเผยแพร่กิจกรรมของทางศูนย์ฯ
- (๒) ประเมินความต้องการในการศึกษา (โครงการ หลักสูตร คอร์สเสริมทักษะออนไลน์ ห้องเรียนต้นแบบ (Master class) การประชุม การบรรยาย โครงการฝึกงาน) พัฒนาโครงการฝึกอบรมและการรับประกันคุณภาพ
- (๓) ริเริ่มและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน
- (๔) เสริมสร้างและพัฒนากิจการบูรณาการของวิทยากรภายในและที่ปรึกษา
- (๕) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนด้านงบประมาณ
- (๖) พัฒนาความร่วมมือทางยุทธศาสตร์กับองค์กรภาคีเครือข่าย

(๗) พัฒนาโครงการฝึกงาน

ผลการนำแผนปฏิบัติการไปใช้ในครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๒ พบว่าร้อยละ ๙๐ ของโครงการที่วางไว้ได้มีการดำเนินการ (มีการจัดโครงการฝึกอบรม ๓๓ โครงการจาก ๓๗ โครงการ ร้อยละ ๕ อยู่ในระหว่างการดำเนินการ และอีกร้อยละ ๕ ยังไม่ได้ดำเนินการ) แม้ทางศูนย์ฯจะเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างของสำนักงาน แต่ศูนย์ฯไม่เคยได้รับงบประมาณในการจ้างวิทยากรภายนอก งบประมาณที่ศูนย์ฯ มี เป็นงบประมาณที่ได้มาจากการสนับสนุนจากผู้บริจาคและองค์กรภายนอก ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ได้มีการอนุมัติงบประมาณในส่วนของรัฐสภาสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐสำหรับการจัดจ้างวิทยากรจากภายนอก ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่ทางศูนย์ฯได้รับงบประมาณ

สุดท้ายนี้ ควรตระหนักอยู่เสมอว่าการฝึกอบรมมิใช่การสอนให้สมาชิกและเจ้าหน้าที่รัฐสภาทำหน้าที่ของตนเอง หากแต่เป็นการส่งเสริมการพัฒนาการทำหน้าที่ ทั้งยังนำประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภา

การสร้างภาคีเครือข่ายกับสถาบันต่าง ๆ การก่อตั้งทีมผู้อบรมภายใน การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเรียนรู้แบบผสมผสาน (blend learning) การมีผู้สนับสนุนอย่างยั่งยืน การได้รับงบประมาณสำหรับการจัดจ้างวิทยากรจากภายนอก ทำให้เล็งเห็นถึงความเป็นไปได้ในการเพิ่มความคาดหวังต่อการทำงานของศูนย์ฯ โดยศูนย์ฯ ในฐานะหน่วยงานกลางของรัฐสภา และอำนาจหน้าที่ของศูนย์ฯมีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนและพัฒนา ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพของศูนย์ฯย่อมส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินการใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายในรัฐสภา

๖. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง การสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภา (Recruitment of parliamentary staff) โดย นาย José Manuel ARAÚJO รองเลขาธิการรัฐสภาโปรตุเกส

๖.๑ คำนำ

ในโลกที่มีพัฒนาการมากขึ้นเรื่อย ๆ ถือได้ว่ามีความจำเป็นที่จะเพิ่มการตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้บริบททางอาชีพที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้ จึงต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะให้บริการได้อย่างดีในรัฐสภา

รัฐสภาถือเป็นรากฐานทางด้านนิติบัญญัติและการควบคุมทางการเมืองในประเทศ ซึ่งตั้งอยู่บนหลักนิติธรรม มีความรับผิดชอบที่จะต้องก้าวไปพร้อมกับพัฒนาการที่เกิดขึ้น รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในพัฒนาการดังกล่าวด้วย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างกระบวนการต่าง ๆ ขึ้นเพื่อรองรับการบูรณาการและการดำเนินการที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง ให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจมากขึ้นโดยมีความรู้ที่ทันสมัยและเฉพาะด้านเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทัศน์ทางสังคม

นอกจากการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเป็นประจำให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐสภาในฐานะที่เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนเพื่อปรับปรุงให้ทันสมัยและยกระดับทักษะอาชีพให้ดีขึ้นนั้น กระบวนการสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับทีมเจ้าหน้าที่ให้ใหม่ขึ้น เพิ่มสมรรถนะการทำงานและแนะนำแนวคิดในเชิงนวัตกรรมระเบียบวิธีและแหล่งข้อมูล

อย่างไรก็ตาม พึงระลึกเสมอว่า การสรรหาเจ้าหน้าที่ใหม่นั้นยังคงไม่เพียงพอ กฎสำคัญในการสรรหาบุคลากรจะต้องรวมถึงการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครอย่างเสมอภาคและเข้มงวดว่า ผู้สมัครมีทักษะทางเทคนิค ทางจิตวิทยาและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เหมาะสมที่สุดกับอาชีพและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ใหม่เหล่านี้ต้องมีความสามารถในการผสมผสานทักษะต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อปรับตัวให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในรัฐสภาได้เป็นอย่างดี

๖.๒ ระบบการสรรหาพิเศษที่รัฐสภาสาธารณรัฐโปรตุเกส

ในฐานะที่เป็นฝ่ายควบคุมคุณภาพการให้บริการในวงงานรัฐสภา กระบวนการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ใหม่ของรัฐสภาสาธารณรัฐโปรตุเกสได้กำหนดระเบียบการคัดเลือกเฉพาะไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในวงงานรัฐสภา ซึ่งอยู่ภายใต้ระเบียบดังต่อไปนี้

- ๑) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่รัฐสภา (พ.ศ. ๒๕๕๔)
- ๒) ระเบียบควบคุมกระบวนการการสอบแข่งขันตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐสภา รับรองโดยประธานรัฐสภา (พ.ศ. ๒๕๖๒)

การเปิดสอบแข่งขัน

การเปิดกระบวนการสอบแข่งขันที่รัฐสภาสาธารณรัฐโปรตุเกสเพื่อบรรจุตำแหน่งว่างรองรับงานต้องได้รับความเห็นชอบโดยเลขาธิการรัฐสภา พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการบริหาร การเปิดรับเจ้าหน้าที่สำหรับตำแหน่งว่างนี้ต้องสอดคล้องกับสถิติตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตามงบประมาณของรัฐสภา

การอนุมัติให้เปิดกระบวนการการสอบแข่งขันต้องรวมองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- ๑) องค์ประกอบของการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาที่เกี่ยวข้องกับการสอบ (ประธาน ๑ คน กรรมการ ๒ คนและกรรมการสำรอง ๒ คน)
- ๒) ข้อมูลของตำแหน่งที่เปิดสอบ
- ๓) จำนวนตำแหน่งงานว่าง
- ๔) ข้อกำหนดทั่วไปและเฉพาะด้านการสรรหา

นอกจากนี้ เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้รับผิดชอบต่อการอนุมัติให้ใช้กระบวนการคัดเลือกในรูปแบบต่าง ๆ หากจำนวนผู้สมัครมีมากกว่า ๑๐๐ คน ซึ่งจำนวนกรรมการสรรหาที่เกี่ยวข้องกับการสอบอาจจะไม่ใช่ผู้ที่อยู่ในสายงานที่มีตำแหน่งว่างตั้งที่กระบวนการสรรหาได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระดับสูง

การตัดสินใจใด ๆ ของคณะกรรมการแต่งตั้ง จะต้องผ่านความเห็นชอบของเสียงส่วนใหญ่ ด้วยวิธีการขานชื่อ และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงใส่เหตุผลลงไปด้วย ในด้านของความโปร่งใสของกระบวนการสรรหาดังกล่าว จะสามารถเปิดเผยผลการตัดสินใจและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาให้แก่ผู้สมัครตามการร้องขอได้ รวมถึงการร้องขอเพื่อนำไปประกอบการอุทธรณ์ผลการพิจารณาสรรหา เนื่องจากผลการพิจารณาไม่ถือเป็นความลับ และการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามการร้องขอไม่ถือว่าเป็นการละเมิดการปกปิดข้อมูลแต่อย่างใด

กระบวนการสอบแข่งขันเริ่มต้นจากการประกาศรับสมัครใน *ประกาศของสาธารณรัฐ* (เอกสารทางการของโปรตุเกส) โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาตามขั้นตอนต่าง ๆ และข้อมูลตามกระบวนการ ในขณะเดียวกัน การประกาศสอบเฉพาะด้านการสอบแข่งขันแต่ละครั้งประกอบด้วยสำเนาการประกาศรับสมัครและใบสมัคร ซึ่งบรรจุอยู่ในเว็บไซต์ของรัฐสภา ทั้งนี้ จะมีการปรับข้อมูลการประกาศสอบเฉพาะด้านและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาให้ทันสมัย (นั่นคือ รายชื่อผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือก/สอบตก ประกาศการประชุมของคณะกรรมการแต่งตั้ง ระเบียบที่ใช้ในการสอบ) ผ่านการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างคณะกรรมการแต่งตั้งและผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการประกาศสอบเฉพาะ หรือการส่ง/รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งส่วนใหญ่แจ้งผลการสอบทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

การสอบ

ข้อบังคับเจ้าหน้าที่รัฐสภาและระเบียบควบคุมกระบวนการการสอบแข่งขันตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐสภาได้กำหนดให้ผู้สมัครต้องเข้ารับการทดสอบ ดังนี้

- การสอบข้อเขียน
- การทดสอบจิตวิทยา
- การสอบความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นที่เหมาะสม ในรูปแบบข้อเขียนและการ สัมภาษณ์
- การทดสอบความสามารถทางคอมพิวเตอร์
- การสอบสัมภาษณ์

หากเป็นการสอบคัดเลือกโดยมีขั้นตอนการสรรหาแบบพิเศษ (เช่น ตำแหน่งดีไซเนอร์) อาจจะต้องทดสอบความสามารถในด้านอื่นเข้าประกอบด้วย

การสิ้นสุดกระบวนการสรรหา

หลังจากสิ้นสุดกระบวนการสรรหา คณะกรรมการสรรหาจะจัดทำรายชื่อผู้สมัครที่สอบผ่านการสอบทุกขั้นตอน (ผ่านการสอบสัมภาษณ์จากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง) และอนุมัติรายชื่อโดยเลขธิการ จากนั้นจะส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แจ้งผลไปยังผู้สมัครทุกคน รวมทั้งผู้ที่สอบไม่ผ่าน และประกาศผลในเว็บไซต์ของรัฐสภา และในประกาศของสาธารณรัฐ

ทั้งนี้ ระเบียบควบคุมกระบวนการการสอบแข่งขันตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐสภา เปิดโอกาสให้รัฐสภาสามารถขึ้นบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการทดสอบ โดยขึ้นบัญชีไว้ภายใน ๒๔ เดือนและสามารถเรียกชื่อเข้ารายงานตัวได้ตามลำดับภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้

สุดท้ายนี้ ผู้ที่ผ่านการทดสอบจะได้รับการติดต่อให้ทดลองงานที่รัฐสภา ตามที่ระเบียบฯ ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่า ผู้ที่ผ่านการทดสอบมีสมรรถนะและความเหมาะสมตรงกับตำแหน่งที่สมัคร

การทดลองงาน

ทั้งนี้ ตามกระบวนการการสอบแข่งขัน ผู้ที่ผ่านการทดสอบจะเข้าทำงานภายใต้สัญญาจ้างงานแบบการทดลองงาน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อ

- ๑) พิสูจน์ว่าผู้ที่เข้าทดลองงานมีสมรรถนะและคุณสมบัติที่เหมาะสมกับตำแหน่งว่าง
- ๒) เตรียมความพร้อมผู้เข้าทดลองงานเสมือนการฝึกอบรมทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ที่ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ในฐานะของเจ้าหน้าที่รัฐสภา
- ๓) ประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งและศักยภาพของผู้ที่ทดลองงาน

ระเบียบที่ใช้ในการทดลองงาน

- ๑) ระยะเวลาทดลองงาน ๑๘ เดือน (๖ เดือนสำหรับภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และ ๑๒ เดือน สำหรับภาคปฏิบัติ) ปรับให้สอดคล้องกับภาระงาน
- ๒) ในช่วงเวลาของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดสรรให้มีการฝึกอบรมเฉพาะทาง พร้อมด้วยการประเมินผลสุดท้าย
- ๓) การทดลองงานจะควบคุมโดยหัวหน้างานที่ได้รับมอบหมาย
- ๔) หัวหน้างานและผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้ประเมินการทดลองงาน คำนวณจากค่ากลางของผลลัพธ์การประเมินจากผลการทดสอบการฝึกอบรมเฉพาะทาง ผู้ทดลองงาน นำส่งผลการประเมินของหัวหน้างานและผลการประเมินการทดลองงานในรายงานของตน ทั้งนี้ การประเมินว่าทดลองงานผ่านหรือไม่จะดูจากรายงานผลการทดลองงาน

ความขยันหมั่นเพียรและความตรงต่อเวลา ผลการอบรมและข้อมูลจากผู้อำนวยการ-
สำนักที่เข้าไปทดลองงาน
ผู้ทดลองงานจะผ่านการประเมินเมื่อได้รับคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า ๑๕ คะแนน

๖.๓ ระเบียบใหม่ที่นำมาใช้ในรัฐสภาสาธารณรัฐโปรตุเกสในปี ๒๕๖๒

ในช่วงที่ผ่านมา รัฐสภาโปรตุเกสได้ปรับปรุงการดำเนินการและการปรับปรุงขั้นตอนการเตรียมการ มาตรการและกระบวนการสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภาร่วมกับฝ่ายทรัพยากรบุคคลสำหรับการปรับปรุงครั้งล่าสุด ได้มีการนำระเบียบฉบับใหม่มาด้วยการดำเนินการตามกระบวนการเปิดสอบแข่งขันสำหรับตำแหน่งงานในรัฐสภา รวมทั้งระเบียบว่าด้วยการจัดหลักสูตร หลักสูตรพิเศษและการทดลองงานสายอาชีพเข้ามาใช้

ระเบียบฉบับใหม่มาด้วยการดำเนินการตามกระบวนการเปิดสอบแข่งขันสำหรับตำแหน่งงานในรัฐสภา มีผลบังคับใช้ในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ถือเป็นหนึ่งในตัวอย่างสำคัญของการปรับปรุงพัฒนาและแสวงหาหนทางที่ดีที่สุดเพื่อรองรับลักษณะเฉพาะและความต้องการด้านรัฐสภา ทั้งนี้ ระเบียบฯ นี้ได้นำไปใช้ในการสอบเข้าทำงานในรัฐสภาแล้ว ๒ ครั้งด้วยกัน เมื่อเปรียบเทียบกับระเบียบฉบับเก่าแล้ว ถือว่ามีการพัฒนารูปแบบขึ้นถึง ๒ ประการ ได้แก่

๑) **ความรวดเร็ว** – กระบวนการจัดหาทั้งกระบวนการดำเนินไปรวดเร็วขึ้น และมีการลดระยะเวลาการดำเนินการเป็นสำคัญ (ในอดีต ใช้เวลาดำเนินการนานกว่า ๖ เดือน) ระเบียบฯ ฉบับปัจจุบันได้ใช้วิธีการคัดเลือกที่มีความหลากหลายภายใต้ระยะเวลาเดียวกัน โดยมีการประกาศผลการคัดเลือกเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ elli์ต่อกำหนดเส้นตายในการเรียกสัมภาษณ์และการอุทธรณ์ตามลำดับชั้นที่เกี่ยวข้อง ช่วยลดจำนวนระยะเวลาที่อาจเป็นปัญหาขึ้นได้ในกระบวนการคัดเลือกทั้งหมด

๒) **การลดการใช้อุปกรณ์** – ในปัจจุบัน กระบวนการสรรหาและเลือกสรรดำเนินการผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ เริ่มตั้งแต่การประกาศเปิดรับสมัครในรูปแบบที่เปิดเผย จนถึงการประกาศผลผู้ผ่านการสอบคัดเลือก การประกาศเปิดรับสมัคร การแจ้งข่าวการประชุม การติดต่อสื่อสาร การร้องขอให้เปิดเผยข้อมูลและการตอบกลับ จะดำเนินการผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ตามแต่ละขั้นตอน รวมทั้งผ่านทางเว็บเพจของรัฐสภาโปรตุเกส ในแต่ละช่องสำหรับการสอบแข่งขันแต่ละครั้ง การลดใช้อุปกรณ์นั้นนอกจากจะช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารในแต่ละกระบวนการแล้ว ยังตอบสนองต่อนโยบายความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมที่รัฐสภาโปรตุเกสกำลังพยายามดำเนินการอยู่ด้วย

๖.๔ บทสรุป

การสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภา เป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างความสำเร็จของสำนักงาน ถือเป็นองค์ประกอบหลักที่ช่วยให้มีการสรรหาเจ้าหน้าที่เพื่อรองรับภารกิจของสมาชิกรัฐสภา โดยมีคุณสมบัติทางด้าน-
ความรับผิดชอบทางสังคม ที่ได้รับข้อยกเว้นและที่มีความสามารถที่เหมาะสม ทั้งนี้ นอกไปจากสมรรถนะและความรู้ที่มีอยู่ รวมทั้งความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่และความสามารถด้านอื่น เจ้าหน้าที่รัฐสหายังต้องวางตัวในการปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกรัฐสภาอย่างใกล้ชิด แต่ยังคงต้องรักษาระยะห่างตามความเหมาะสมไว้ ซึ่งจะเป็นหนทางเดียวที่ทำให้สมาชิกรัฐสภาให้ความเคารพต่อสถาบันที่บริหารอำนาจสูงสุดของประเทศ ดังเช่นรัฐสภา

ดังนั้น การสรรหาเจ้าหน้าที่รัฐสภาจะต้องเป็นการคัดเลือกและสรรหาผู้สมัครที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพื่อให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่รัฐสภาได้รับมีแรงกระตุ้นที่ถูกต้องและเข้ารับการอบรมที่พอเพียงต่อการปฏิบัติงานภายใต้สาขาอาชีพของตน เพื่อประกันคุณภาพของการบริการแก่สมาชิกรัฐสภา

๗. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง บทบาทของฝ่ายทรัพยากรบุคคลในการเสริมสร้างขีดความสามารถของสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ของสภาที่ปรึกษา (The Role of Human Resources in Building the Capabilities of the Members and Employees of the Shura Council) โดย นาย Ali Nasir AL-MAHROOQI เลขาธิการรัฐสภาชูรอรัฐสุลต่านโอมาน

สำนักงานเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเป็นหน่วยงานทางด้านเทคนิคและการบริหารงานกลางที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนภาระงานและหน้าที่การตรวจสอบของรัฐสภา ยกย่องการให้บริการ พัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำเสนอแนวคิดใหม่ในการสนับสนุนทรัพยากรบุคคล เพื่อนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความเป็นเลิศและมีประสิทธิภาพสูง

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักที่ผลักดันให้เกิดผลผลิตทั้งหมดของรัฐสภา ผ่านการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องโดยจัดทำแผนพัฒนาประจำปีจากฝ่ายสนับสนุนสำนักงานเลขาธิการด้านการบริหารงานกลางและการเงินร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ของรัฐสภา โดยถือเป็นหน้าที่สำคัญอันดับต้นของหน่วยงาน รัฐสภาส่งเสริมการพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐสภาผ่านหลักสูตรการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการให้ทุนการศึกษาในหลายสาขาวิชา ทั้งนี้ การฝึกอบรมแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท นั่นคือ การฝึกอบรมทางทฤษฎีผ่านทางหลักสูตรการอบรมในสาขาต่าง ๆ และการฝึกอบรมในงาน (on-the-job training) ในสถาบันและรัฐสภาต่าง ๆ

๑) แผนการฝึกอบรมรายปี

สภาที่ปรึกษาได้จัดแผนการฝึกอบรมและคุณวุฒิประจำปีโดยการตั้งเป้าหมายใหม่และมีแหล่งทุนสนับสนุนทางการเงินเพิ่มขึ้น เน้นไปที่การฝึกอบรมทักษะทางด้านรัฐสภา เศรษฐกิจ การเงิน การบัญชี กฎหมายและชีวิต รวมทั้ง ทักษะคอมพิวเตอร์และภาษา ในส่วนของสาขาการบริหารงานกลางและการเงิน เน้นไปที่การฝึกอบรมทักษะด้านงานสารบรรณ ประชาสัมพันธ์ การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการคลังครุภัณฑ์ ซึ่งการฝึกอบรมจะเชื่อมต่อกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ

แผนการฝึกอบรมดังกล่าวยังรวมถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการและหลักสูตรฝึกอบรมพิเศษในหลายสาขาเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของรัฐสภา อีกทั้งยังรวมถึงการฝึกอบรมในงานในรัฐสภา หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ กลุ่มประเทศอาหรับและนานาชาติ และยังได้ลงนามความตกลงในการส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลระหว่างกันอีกด้วย

๒) ศูนย์การฝึกอบรมรัฐสุลต่านโอมาน

ศูนย์การฝึกอบรมรัฐสุลต่านโอมานจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของสมาชิกรัฐสภาในบทบาทด้านนิติบัญญัติและการตรวจสอบ และปรับปรุงทักษะด้านรัฐสภาของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของสภาที่ปรึกษา ดังนี้

(๑) สร้างพื้นฐานแห่งการฝึกปฏิบัติด้านรัฐสภาอย่างทั่วถึงและโดยมีความรับผิดชอบผ่านทางพิจารณาประเด็นแห่งชาติที่หลากหลายในเชิงวิทยาศาสตร์และเชิงวัตถุประสงค์

(๒) สร้างความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ของสถาบันด้านรัฐสภาและปลูกฝังวัฒนธรรมรัฐสภาให้สอดคล้องกับแนวคิด ค่านิยมและหลักการที่ถูกต้องบนพื้นฐานของความเคารพต่อสมาชิกในสังคม

(๓) สร้างความตระหนักรู้ของสมาชิกรัฐสภาทั้งในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาและหน่วยงานภาคประชาสังคมเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

(๔) เสริมสร้างเครื่องมือที่จำเป็นและความรู้ให้แก่สมาชิกทั้งสองสภาในการปฏิบัติหน้าที่ด้านนิติบัญญัติและการตรวจสอบของรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๕) เสริมสร้างขีดความสามารถในการวิจัยและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของเจ้าหน้าที่รัฐสภาเพื่อให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา

(๖) จัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภาในช่วงต้นของแต่ละสมัย รวมทั้งเรื่องของสมรรถนะของสภาชุรอและเครื่องมือและแนวทางในการปฏิบัติ นอกเหนือไปจากเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา

(๗) ขยายความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานระหว่างประเทศที่คล้ายคลึงกัน

(๘) สร้างความชอบธรรมในการจัดสรรค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมภายนอกประเทศและบริหารเงินทุนเพื่อสร้างหน่วยงานระดับชาติเฉพาะทางเพื่อจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของประเทศ

หัวข้อการฝึกอบรมนำเสนอโดยศูนย์การฝึกอบรมรัฐสภาตุรกีแบ่งเป็น

- การฝึกปฏิบัติในระบบงานรัฐสภารูปแบบใหม่
- การจัดทำวิจัยในวงงานรัฐสภาและเครื่องมือที่ใช้ในวงงานคณะกรรมการธิการ
- มาตรการและการวิเคราะห์ห้มติมหาชน
- ทักษะการนำเสนองาน
- การบริหารจัดการการประชุมและทีมงาน
- มารยาททางสังคมและพิธีการทูต
- การวิเคราะห์และพยากรณ์ทางสถานการณ์ในอนาคตและเศรษฐกิจ
- การวิเคราะห์ถ้อยแถลงรัฐมนตรี
- ทักษะด้านสื่อสารมวลชนรัฐสภา
- การวิเคราะห์สื่อด้านรัฐสภา
- การวิเคราะห์งบประมาณทั่วไปและการจัดทำสรุปบัญชี
- การประเมินการศึกษาความเป็นไปได้
- การลงทุนและการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ
- การวิเคราะห์และทบทวนร่างกฎหมาย
- การทบทวนผลกระทบของการออกกฎหมาย
- การยกร่างกฎหมาย
- ทักษะด้านสื่อมืออาชีพ
- การทูตรัฐสภา
- เครื่องมือการตรวจสอบของรัฐสภา

๓) คณะกรรมการการฝึกอบรมและคุณวุฒิร่วมของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภากลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ

รัฐสภากลุ่มประเทศอ่าวอาหรับได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมในหลายสาขาอาชีพเพื่อรองรับการทำงานของรัฐสภา ดังเช่น

- โครงการการมีส่วนร่วมกับชุมชนและบทบาทในการสร้างความรู้เกี่ยวกับรัฐสภากลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ
- การขยายทักษะการทูตรัฐสภาของเจ้าหน้าที่รัฐสภากลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ

๔) การฝึกอบรมพิเศษ

โครงการการฝึกอบรมพิเศษมิได้จำกัดอยู่แต่เพียงแคในสถาบันการอบรมภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังขยายออกไปยังหน่วยงาน/สถาบันนอกประเทศ ดังนี้

- กองทุนการเงินระหว่างประเทศเพื่อเศรษฐกิจและการเงิน (คูเวต)
- สถาบันการวางแผนแห่งอาหรับ (คูเวต)
- ศูนย์ฝึกอบรมการทำวิจัย ข้อมูลและด้านรัฐสภา (กรุงไคโร)
- ศูนย์การฝึกอบรมด้านรัฐสภา (อินเดีย)
- และการฝึกอบรมในประเทศต่าง ๆ เช่น สิงคโปร์และมาเลเซีย

นอกจากนี้ รัฐสภายังได้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมในรูปแบบของการฝึกอบรมในงาน ในสถาบันเฉพาะทางหรือในรัฐสภากลุ่มประเทศอ่าวเปอร์เซียและกลุ่มประเทศอาหรับ

๕) หลักสูตรการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ใหม่

หลักสูตรดังกล่าวครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ที่เพิ่งเข้ารับตำแหน่งในรัฐสภาเป็นเวลา ๔ เดือน ถือเป็นช่วงการทดลองงานตามระเบียบของฝ่ายทรัพยากรบุคคล เจ้าหน้าที่ใหม่ต้องทำความรู้จักกับหน้าที่ สมรรถนะและเครื่องมือในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน

วันอังคารที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

ช่วงเช้า

วันที่สองของการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา นาย Philippe SCHWAB ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิสทำหน้าที่ประธานในการประชุมฯ โดยคณะผู้แทนไทยได้เข้าร่วมการประชุม ซึ่งการประชุมในวันดังกล่าวมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การอภิปรายทั่วไป (General Debate) เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมาย : กลไกการตรวจสอบของรัฐสภา (Law implementation : What means of control are available for parliament?) ดำเนินการอภิปรายโดย นาย Najib EL KHADI เลขาธิการรัฐสภาโมร็อกโก

นาย Najib EL KHADI เลขาธิการรัฐสภาโมร็อกโก ได้กล่าวเปิดการอภิปรายทั่วไป และกล่าวถึงความสำคัญของหลักกฎหมาย ซึ่งถือเป็นแนวทางที่กำหนดไว้เพื่อบริหารความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งเชิงพลตินัยและนิตินัยโดยมีผลกับบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในสังคม ซึ่งหากมองในมิติของกฎหมายย่อมสะท้อนให้เห็นถึงตัวบ่งชี้สำคัญในรอบของหลักการและเหตุผลความสำคัญตลอดกระบวนการการร่างกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยทุกคนในสังคมจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ทุกประการ

ข้อสังเกตประเด็นความล่าช้าในการออกระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

หากมองที่ประเด็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมีให้เห็นจนเป็นที่ประจักษ์ ฉะนั้นหากมองปัญหาที่แท้จริงย่อมพบว่ากรณีดังกล่าวมาจากเหตุของการไม่ออกข้อบังคับหรือวิธีปฏิบัติตามกฎหมายหลักนั่นเอง ซึ่งการวัดผลเชิงเป้าประสงค์ในการกฎหมายสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นทาง หรืออาจกระทำในช่วงที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ฉะนั้น หากพิจารณาในรอบนี้ย่อมอธิบายได้ว่าการล่าช้าในการออกระเบียบหรือแนววิธีปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายย่อมส่งผลกระทบต่อด้านลบและเกิดผลพวงต่าง ๆ ตามมาได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

● ผลกระทบต่อหน่วยงาน/องค์กรของรัฐโดยเฉพาะองค์กรด้านนิติบัญญัติซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศโดยรวม

- กระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ
- กระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพความน่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรม
- กระทบต่อกระบวนการด้านสิทธิและเสรีภาพ
- กระทบต่อกระบวนการทางการค้าและเศรษฐกิจในทุกระดับทั้งภายในประเทศและในต่างประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ทำให้ประเด็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นเรื่องที่ควรผลักดันเพื่อนำมาศึกษาและอภิปรายอย่างกว้างขวางตามกระบวนการของรัฐสภาให้เกิดความครอบคลุมทุกมิติและมีกลไกอื่น ๆ มาสนับสนุนและประยุกต์ใช้ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางเทคนิค ทางด้านการเงิน และด้านนโยบาย

แนวทางแก้ไข

การแก้ไขปัญหเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวถือเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ ดังนั้นการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกที่มีผลต่อการติดตามเพื่อให้มีการออกระเบียบวิธีสำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติตามกฎหมาย มีดังนี้

- ต้องมีร่างระเบียบวิธีปฏิบัติแนบมาพร้อมร่างของกฎหมายที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณากฎหมายของรัฐสภา
- ต้องมีการกำหนดกรอบเวลาเพื่อออกระเบียบวิธีปฏิบัติตามถ้อยความและสาระของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในแต่ละฉบับ
- ใช้กระบวนการการตรวจสอบของรัฐสภาเพื่อเป็นกลไกติดตามระเบียบวิธีปฏิบัติและขอความอนุเคราะห์จากรัฐบาลเพื่อรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผลของการปฏิบัติตามกฎหมายที่มีระเบียบวิธีปฏิบัติใช้บังคับแล้วว่าเกิดผลอย่างไร
- เสริมสร้างการมีบทบาทนำของกรรมาธิการในการสำรวจถึงเงื่อนไขและบรรยากาศการปฏิบัติตามข้อบัญญัติของกฎหมายเฉพาะมาตรา
- ให้มีการประชุมระหว่างรัฐสภากับรัฐบาลเพื่อพิจารณากระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบมีการลำดับความสำคัญในด้านกรอบความรับผิดชอบโดยเน้นเกี่ยวกับการออกระเบียบวิธีเป็นลำดับแรก และให้เจ้ากระทรวงที่รับผิดชอบให้หลักประกันต่อการปฏิบัติตามกฎหมายผ่านกระบวนการอภิปรายสถานการณ์ในภาพรวมของระเบียบวิธีปฏิบัติที่ออกมาใช้บังคับ กอปรกับกระแสต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ในช่วง ถาม-ตอบ ที่ประชุมได้สอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ควบคุมกลไกการตรวจสอบของรัฐสภาว่ามีหรือไม่ว่างไร ซึ่งเลขาธิการรัฐสภาโมร็อกโก ได้ยกตัวอย่างคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการทำงานของคณะกรรมการของรัฐสภาเพื่อตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละประเทศได้อภิปรายร่วมกัน ซึ่งแต่ละประเทศได้มีการยกตัวอย่างตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของรัฐสภาในการตรวจสอบรัฐบาล ศาลตุลาการ รวมถึงนักการเมือง

ช่วงบ่าย

๒. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง การประเมินความตระหนักรู้ของประชาชนที่มีต่องานของรัฐสภา : ผลจากการศึกษาอิสระของคณะกรรมการของรัฐสภาแอฟริกาใต้ระยะเวลาสี่ปี (Assessment of Public awareness on the work of parliament : results from a four year long independently commissioned study for the Parliament of South Africa) โดย นางสาว Penelope Nolizo TYAWA MIKANAZE เลขาธิการรัฐสภาแอฟริกาใต้

การศึกษาเรื่องการประเมินความตระหนักรู้ของประชาชนที่มีต่องานของรัฐสภาแอฟริกาใต้เป็นการศึกษาอิสระของรัฐสภาแอฟริกาใต้ซึ่งใช้เวลาดำเนินการสี่ปี เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ว่าสถาบันการปกครองและตัวแทนของประชาชนดังเช่นรัฐสภานั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของประชาชน และยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐบาล หรือผู้ปกครองและผู้ใต้การปกครอง ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของการประชุมร่วมกันของประชาชนหรือในรูปขององค์กรเอกชนรัฐสภา ในปัจจุบันไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่า เราไม่อาจจะ

คำนึงถึงประชาธิปไตยสมัยใหม่โดยปราศจากรัฐสภาซึ่งเป็นองค์ประกอบได้ รัฐสภานอกจากจะเป็นเสาหลักของระบอบการเมืองที่แตกต่างกันแล้วนั้น ยังทำหน้าที่เป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของรัฐบาลระบบพรรคการเมืองและวัฒนธรรมทางสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ ในฐานะที่รัฐสภาเป็นโครงสร้างหลักของการเป็นตัวแทนของประชาชนแล้ว ยังเป็นส่วนเชื่อมต่อสังคมกับสถาบันประชาธิปไตยอื่น ๆ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ หรือระบบการปกครองของรัฐ อีกทั้งยังเป็นส่วนเชื่อมต่อระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งและรัฐบาล หน้าที่ของรัฐสภา คือ การเป็นตัวแทนของประชาชน การออกกฎหมาย และการตรวจสอบรัฐบาล รวมถึงเป็นเวทีของประชาชนในการส่งผ่านอิทธิพลและปรับรูปแบบกระบวนการพิจารณาเพื่อพัฒนาชุมชนอีกด้วย

ประวัติศาสตร์ของประชาธิปไตยของรัฐสภาแอฟริกาใต้ในช่วงหลังปี ๒๕๓๗ ถือเป็นตัวแทนของประชาชนชั้นสูงสุด อีกทั้งยังเป็นผู้พิทักษ์ประชาชนที่แท้จริง ในฐานะที่เป็น “รัฐสภาของประชาชน” ที่ให้ความสำคัญและแสวงหาการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยในการดำเนินงานของรัฐสภาในด้านต่าง ๆ มีพื้นฐานอยู่บนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นที่ตั้งและการตัดสินใจ การออกนโยบายและตัวบทกฎหมายใด ๆ ต้องสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญของแอฟริกาใต้ ปี ๒๕๓๙ ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นกว่าในอดีต โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติเป็นครั้งแรก และครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

รัฐสภาแอฟริกาใต้มุ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนิติบัญญัติเสมือนการสื่อสารสองทางระหว่างประชาชนและรัฐสภา ซึ่งถือเป็นกลไกการแก้ไขปัญหาาร่วมกันทั้งสองฝ่ายโดยรัฐสภามีเป้าหมายในการเป็นตัวแทนของปวงชนและสามารถตัดสินใจทางการเมืองโดยเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้น โดยมีหลักค่านิยมและหลักการที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน นั่นคือ

- ถือเป็นความเชื่อที่ว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจใด ๆ ของรัฐสภามีสิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
- รวมถึงแนวคิดที่จะพิจารณาถึงปัจจัยนำเข้าสู่ระบบการเมืองของประชาชน
- ส่งเสริมการตัดสินใจอย่างยั่งยืนโดยตระหนักถึงและสื่อสารถึงความต้องการและผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ตัดสินใจทุกคน
- แสวงหาซึ่งการส่งเสริมให้การดำเนินการครอบคลุมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้ที่สนใจการตัดสินใจทางการเมือง
- แสวงหาซึ่งปัจจัยนำเข้าสู่ระบบการเมืองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกแบบรูปแบบในการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมือง
- ให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถึงปัจจัยนำเข้าของตนจะส่งผลต่อการตัดสินใจ

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญของแอฟริกาใต้ยังได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา รวมทั้งสภาจังหวัด ในมาตราที่ ๕๙ มาตราที่ ๗๒ และมาตราที่ ๑๑๘ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติและคณะกรรมการและมอบอำนาจให้ทั้งสองสภาหรือคณะกรรมการดำเนินการต่อไป

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในรัฐสภาประกอบด้วย การให้ข้อมูล (และการให้การศึกษา) การให้คำปรึกษา การมีส่วนร่วมและความร่วมมือกัน จากเหตุผลที่ว่า

- รัฐสภาไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะใด ๆ แก่ประชาชนได้ หากไม่ได้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน ให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่แรก

- รัฐสภาไม่สามารถนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้หากมิได้ให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาแก่ประชาชนตั้งแต่แรก
- รัฐสภาไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ประชาชนได้หากมิได้ให้ข้อมูลแก่ประชาชนตั้งแต่แรก
- การให้ข้อมูลแก่ประชาชนถือเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๐ รัฐสภาแอฟริกาใต้ได้มอบหมายให้บริษัทวิจัยการตลาดจัดทำการศึกษาอิสระ โดยจัดทำแบบสำรวจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยสาเหตุที่ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น ศูนย์กลางในการดำเนินงานทางการเมืองของรัฐสภาแอฟริกาใต้ และธรรมชาติของการมีส่วนร่วมทางการเมือง เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีประชาธิปไตยในประเทศ อีกทั้ง ในการเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินงานของรัฐสภาและ วิวัฒนาการที่นำมาสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนไปใช้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลและสะท้อนการดำเนินการใน เรื่องดังกล่าว เพื่อพิสูจน์ว่ารัฐสภาดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนได้หรือไม่

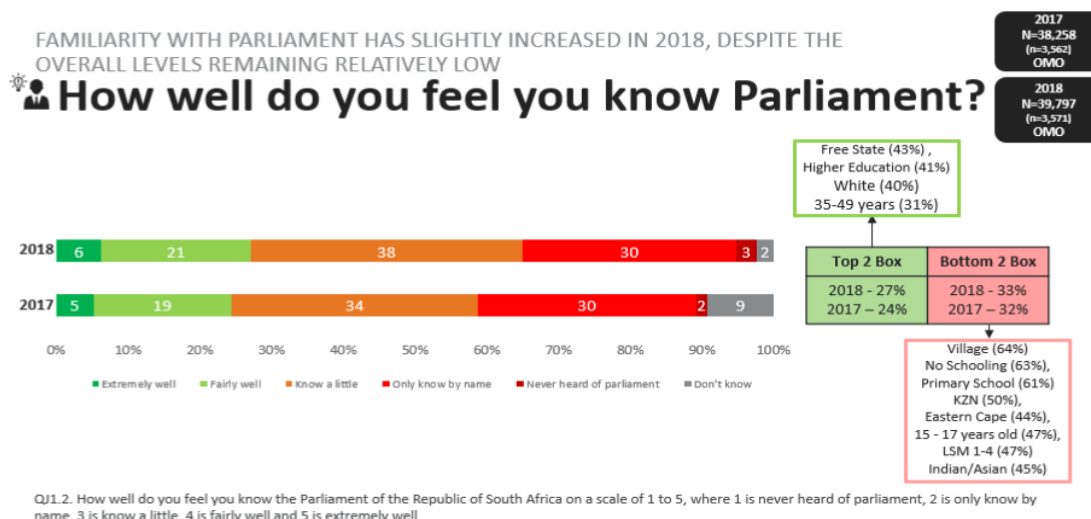
วัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงการตระหนักรู้ของประชาชนที่มีต่องานของรัฐสภา ได้แก่

- สร้างระดับความตระหนักรู้ของประชาชนและความรู้ต่องานของรัฐสภา
- ศึกษาถึงความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อภารกิจหลักทั้ง ๓ ด้านของรัฐสภา (การออกกฎหมาย การตรวจสอบและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน)
- สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนที่ให้คะแนนแก่ผลการดำเนินงานของรัฐสภาในเชิงบวก
- กำหนดกลุ่มของประชาชนที่ถือได้ว่ามีความรู้ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ของรัฐสภา
- เข้าใจถึงกลุ่มของประชาชนที่สามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ของรัฐสภา ในปัจจุบัน
- สร้างสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างรัฐสภาและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

การจัดทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการระหว่างวันที่ ๒๕ ตุลาคม ถึง ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน ๓,๕๗๑ ราย ในสองช่วงเวลาของปีงบประมาณ ๒๕๖๐/๒๕๖๑ และ ๒๕๖๑/๒๕๖๒ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการศึกษาวิจัยต่อเนื่องในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ ด้วยเช่นกัน

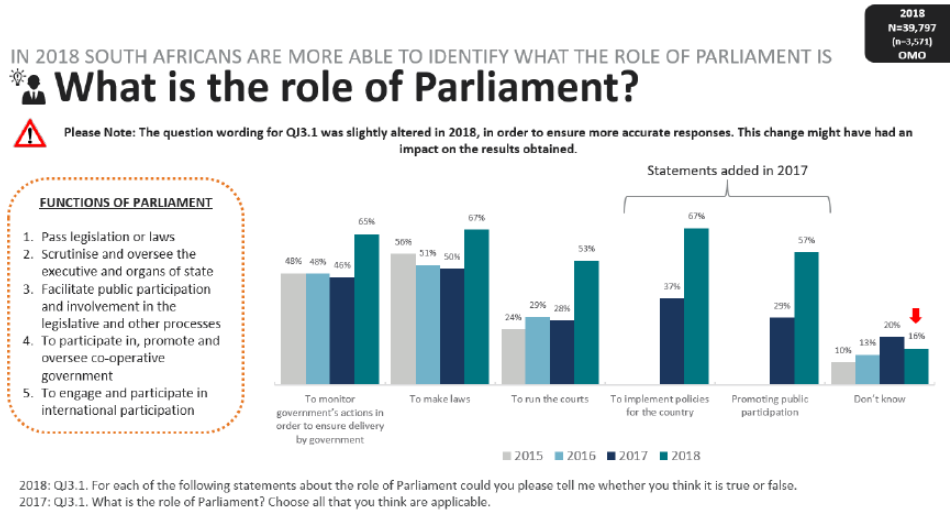
ตัวอย่างจากผลการศึกษาวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า

- ๑) ความตระหนักรู้ของประชาชนที่มีต่องานของรัฐสภา

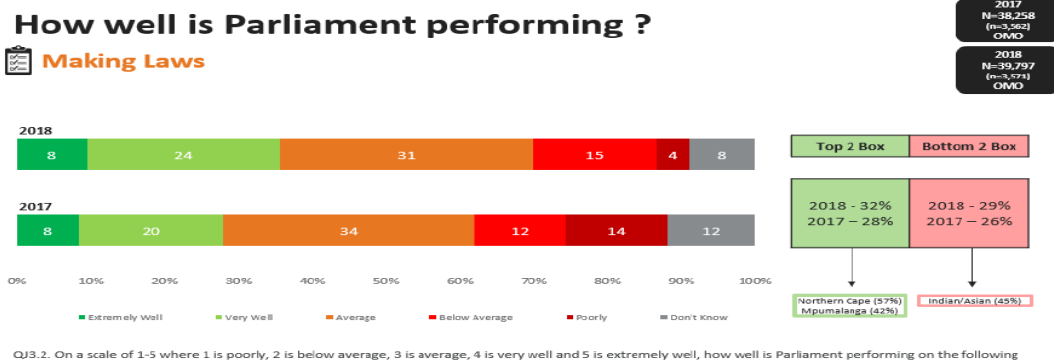
ประชาชนตระหนักรู้ต่องานของรัฐสภาในปี ๒๕๖๑ ถึงร้อยละ ๙๕ ของจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ จากปี ๒๕๖๐) ความคุ้นเคยของประชาชนที่มีต่อรัฐสภา : ประชาชนมีความคุ้นเคยและมีความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี ๒๕๖๑ (คิดเป็นจำนวนชาวแอฟริกาใต้ ๓ ใน ๑๐ คน หรือเพียงแค่ร้อยละ ๒๗)

๒) ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา

ชาวแอฟริกาใต้ร้อยละ ๖๓ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของรัฐสภาเป็นอย่างดี (อำนาจหน้าที่ในการเป็นเวทีเจรจาแก้ไขปัญหาที่ส่งผลต่อชาวแอฟริกาใต้ เป็นเวทีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกกฎหมายที่เหมาะสม เป็นสภาตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร)

๓) การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐสภา

ในส่วนการออกกฎหมายนั้นประชาชนร้อยละ ๒๘ เห็นว่ารัฐสภาปฏิบัติหน้าที่ได้ดีมาก และร้อยละ ๓๑ (คิดเป็น ๓ ใน ๑๐ คน) มองว่ารัฐสภาปฏิบัติหน้าที่ได้แย่มาก สำหรับการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น ประชาชนร้อยละ ๔๐ ของประชาชนเชื้อสายอินเดีย/เอเชีย และร้อยละ ๔๒ ของประชาชนเชื้อสายแอฟริกาใต้ที่อาศัยในเมืองใหญ่มองว่ารัฐสภาทำหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ต่ำกว่ามาตรฐาน/อยู่ในระดับแย่

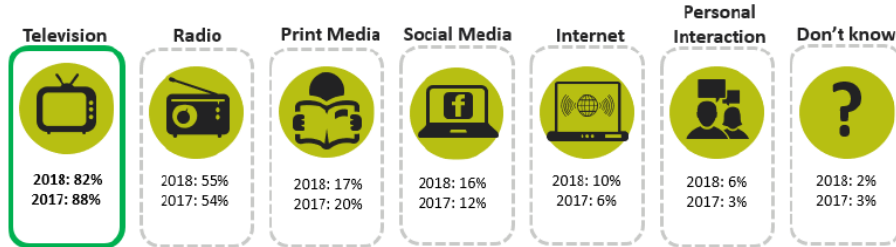
๔) สื่อกลางในการสื่อสารระหว่างรัฐสภาและผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่พึงประสงค์

TELEVISION AND RADIO ARE THE MAIN MEDIA THROUGH WHICH SOUTH AFRICANS HEAR ABOUT PARLIAMENT

How did you hear about Parliament?

2017
N=38,258
(n=3,562)
MMP

2018
N=39,797
(n=3,571)
MMP

QJ1.3. How did you hear about Parliament?

ชาวแอฟริกาใต้ร้อยละ ๘๒ ได้ยินเรื่องรัฐสภาจากทางโทรทัศน์และร้อยละ ๘๒ เลือกโทรทัศน์เป็นสื่อกลางในการรับข้อมูลข่าวสารจากรัฐสภา นอกจากนี้ ประชาชนร้อยละ ๕๕ ได้ยินเรื่องรัฐสภาจากทางวิทยุและร้อยละ ๗๕ เลือกวิทยุเป็นสื่อกลางในการรับข้อมูลข่าวสารจากรัฐสภา

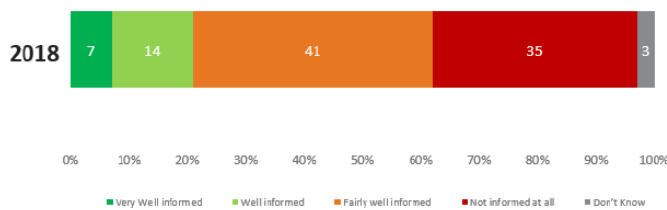
๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการรัฐสภา

Participating in Parliamentary Processes

2018
N=39,797
(n=3,571)
OMD

How well informed are you about Parliaments activities?

NEW QUESTION

QJ8. In general, how well informed are you about Parliaments activities?

ประชาชนร้อยละ ๔๑ รับทราบถึงการดำเนินงานของรัฐสภาค่อนข้างดี และร้อยละ ๓๕ รู้สึกว่าไม่ได้รับทราบข่าวสารใด ๆ เลย

ทั้งนี้ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของแอฟริกาใต้และถือเป็นข้อบังคับตามรัฐธรรมนูญที่จะนำพาการดำเนินงานของรัฐสภาแอฟริกาใต้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง ซึ่งตามลักษณะทางธรรมชาติแล้วนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวข้องกับรัฐสภาตั้งแต่ประชาธิปไตยในประเทศเกิดขึ้นมา และต้องมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการต่อไป โดยการส่งเสริมการรณรงค์เรื่องหลักการพื้นฐานของรัฐสภาให้แก่ประชาชนในรูปแบบที่ใช้งานได้ง่ายและเข้าถึงได้โดยง่าย การตั้งยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น รวมถึงการแยกบทบาทและหน้าที่ของรัฐสภาออกจากเจตนาทางสังคม – การเมืองของพรรคการเมืองต่าง ๆ ด้วย

๓. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง ราชยสภาทีวีและบทบาทในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างรัฐสภาและประชาชน (Rajya Sabha Television (RSTV) and its role in strengthening trust between Parliament and the People) โดย นาย Desh Deepak VERMA เลขาธิการราชยสภาอินเดีย

บทนำ

หนึ่งในข้อกำหนดเบื้องต้นของระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาคือการกำหนดช่องทางการสื่อสารที่แน่นอนระหว่างประชาชนและรัฐสภาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกระบวนการของสถาบันประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐสภา ดังนั้น การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของสถาบันรัฐสภาจึงมีความเชื่อมโยงและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในประเด็นดังกล่าวช่องโทรทัศน์ของสภาสูงแห่งรัฐสภาอินเดียหรือราชยสภาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐสภากับประชาชน

เพราะเหตุใดจึงต้องมีช่องรายการโทรทัศน์ของรัฐสภาโดยเฉพาะ

- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นเครื่องมือที่ประสบผลมากที่สุดในการเข้าถึงประชากรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสามารถนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันและครอบคลุมพื้นที่วงกว้าง
- อย่างไรก็ตามกระบวนการของรัฐสภายังไม่อาจครอบคลุมได้ทั่วถึง บ่อยครั้งที่อาจเกิดความไม่สมดุลและโน้มเอียงในการนำเสนอของสื่อกระแสหลักรวมไปถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ในแง่ของการเมืองการได้รับข้อมูลที่ไม่เหมาะสมและเกินความเป็นจริง ซึ่งอาจนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและเกิดความบาดหมางระหว่างประชาชน
- ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการมีช่องโทรทัศน์ของรัฐสภาโดยเฉพาะ
 - (ก) เพื่อถ่ายทอดสดการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภา
 - (ข) เพื่อเผยแพร่รายงานที่สำคัญของคณะกรรมการ
 - (ค) เพื่อมุ่งเน้นในการนำเสนอของสมาชิกรัฐสภาระหว่างการประชุมในคณะกรรมการบทบาทของคณะผู้แทนในเวทีระหว่างประเทศ ฯลฯ
 - (ง) เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในแง่มุมมองของระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา
 - (จ) เพื่อสนับสนุนประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาเยาวชนให้เกิดความสนใจในสถาบันประชาธิปไตยของประเทศ
 - (ฉ) สามารถเป็นพื้นที่เก็บข้อมูลการประชุมรัฐสภาในรูปแบบดิจิทัล

ระยะเวลาการริเริ่มของช่องโทรทัศน์รัฐสภาในอินเดีย

- ปี ๒๕๓๒ : มีการถ่ายทอดสดคำปราศรัยของประธานาธิบดีต่อสมาชิกทั้งสองสภาเป็นครั้งแรก
- ปี ๒๕๓๔ และ ๒๕๓๕ : มีการถ่ายทอดสดการตั้งกระทู้ถามและการนำเสนองบประมาณตามลำดับ
- เดือนสิงหาคม ๒๕๓๗ : มีการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภาภายในรัศมีเริ่มจาก ๑๕ กิโลเมตรอย่างเป็นทางการ
- เดือนธันวาคม ๒๕๔๑ : มีการเปิดตัวช่องโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมแห่งชาติ แยกเฉพาะสอง-ช่องสัญญาณ (Doordarshan) สำหรับการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภาของทั้งสองสภาอย่างเป็นทางการ
- วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ : ช่องโทรทัศน์โลกสภา (Lok Sabha Television - LSTV) ออกอากาศ ๒๔ ชั่วโมง เปิดตัวอย่างเป็นทางการ
- เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ : ช่องโทรทัศน์ราชยสภา (Rajya Sabha - RSTV) เปิดตัวอย่างเป็นทางการ
- วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ : ช่องโทรทัศน์ราชยสภาเริ่มออกอากาศตลอด ๒๔ ชั่วโมง

- ทั้งสองช่องโทรทัศน์ควบคุมการดำเนินการและบริหารจัดการโดยทั้งสองสภา

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในอินเดีย

- อินเดียมีฐานผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับสองของโลก และคาดว่าจะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง ๖๒๗ ล้านคนภายในสิ้นปีนี้ ๒๕๖๒
- รัฐสภาใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงประชาชนเช่นกัน
- มีการถ่ายทอดสดการดำเนินการต่าง ๆ ของราชยสภาและโลกสภาทางเว็บไซต์
- แอปพลิเคชัน ยูทูบ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ สามารถเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงรัฐสภาของประชาชนให้ขยายวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น

รายการอื่น ๆ ของช่องโทรทัศน์ราชยสภา

- ช่องโทรทัศน์ราชยสภา (Rajya Sabha - RSTV) ออกอากาศกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญของรัฐสภาด้วยเช่นกัน อาทิ คำปราศรัยของประธานาธิบดีต่อสมาชิกทั้งสองสภา ฯลฯ
- ช่องโทรทัศน์ราชยสภา มีการนำเสนอการวิเคราะห์การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภาอย่างละเอียดและกิจกรรมอื่น ๆ ประจำวันของรัฐสภาตามผังรายการ อาทิ ชั่วโงมคำถาม ทันเหตุการณ์กับรัฐสภา รัฐสภาในรอบสัปดาห์ การร่างกฎหมาย เป็นต้น
- โปรแกรมการอภิปราย โดยมุ่งเน้นที่ร่างกฎหมายที่กำลังจะมีการพิจารณาและอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา และกระบวนการทำงานของคณะกรรมการการรัฐสภา ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกถ่ายทอดเพื่อความรู้แก่ประชาชน
- มีการนำเสนอรายการด้านสารสนเทศ องค์กรความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ สุขภาพ เศรษฐกิจ การศึกษา และความเสมอภาคทางเพศ อย่างครบถ้วน

มีความเป็นมืออาชีพอย่างอิสระและปลอดจากการโฆษณาเชิงพาณิชย์

- ช่องโทรทัศน์รัฐสภาดำเนินการอย่างมืออาชีพและมีการนำเสนออย่างเป็นอิสระ
- กระบวนการการวางแผนบริหารจัดการในการดำเนินการ ปราศจากอิทธิพลทางการเมืองหรือการค้าและปัจจัยอื่น ๆ
- รัฐบาลอินเดียไม่สามารถควบคุมช่องโทรทัศน์รัฐสภาได้ ดังนั้น จึงมั่นใจได้ว่าช่องโทรทัศน์รัฐสภาปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร
- อำนาจพิจารณาสูงสุดเป็นของประธานโลกสภาและประธานราชยสภา
- ช่องโทรทัศน์รัฐสภาดำเนินการบนหลักการของสถานีถ่ายทอดสาธารณะเพื่อสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม
- ช่องโทรทัศน์รัฐสภาของทั้งสองสภาได้รับการจัดสรรงบประมาณของตนเอง โดยไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพารายได้จากโฆษณา

ความนิยมที่เพิ่มมากขึ้นของโทรทัศน์ราชยสภา

- โทรทัศน์ราชยสภาได้รับการตอบรับอย่างดีจากผู้ชมในด้านคุณภาพและผังรายการ
- มีสมาชิกจำนวน ๓.๕ ล้านรายทางยูทูบ และยอดผู้ชมกว่า ๕๘๒ ล้านคน โทรทัศน์ราชยสภาถือเป็นหนึ่งในช่องทีวีชั้นนำในด้านของการนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน
- มีผู้ติดตามจำนวน ๑.๓๗ ล้านคนทางเฟซบุ๊ก และจำนวน ๘ ล้านคนทางทวิตเตอร์
- พระราชบัญญัติเครือข่ายเคเบิลทีวี ปี ๒๕๓๘ กำหนดให้ผู้ให้บริการเคเบิลทีวีทุกรายต้องบรรจุช่องโทรทัศน์ ราชยสภาและช่องโทรทัศน์โลกสภา โดยไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ให้บริการ

บทสรุป

- นับตั้งแต่เปิดตัวในปี ๒๕๕๓ โทรทัศน์ราชยสภาได้ตอบสนองในการเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างรัฐสภากับประชาชนที่น่าเชื่อถือ
- ความนิยมที่เพิ่มมากขึ้นของโทรทัศน์ราชยสภาสามารถนำมาประมวลกับคุณภาพของผังรายการ การวิเคราะห์ที่หลักแหลมของการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐสภา วิเคราะห์ประเด็นการอภิปรายโดยผู้เชี่ยวชาญ การแสดงทัศนะโดยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด และการนำเสนอประเด็นที่มีความสำคัญระดับชาติและระดับนานาชาติ ละเว้นจากการบิดเบือนข้อมูลเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม
- มีการนำเสนออื่น ๆ เกี่ยวกับแบบอย่างและกระบวนการของรัฐสภาระหว่างรายการ ซึ่งเป็น การให้ความรู้แก่ผู้ชมถึงธรรมเนียมปฏิบัติของรัฐสภา
- ทำให้ประชาชนเข้าใจงานของรัฐสภาและผู้แทนราษฎรของประชาชนในทิศทางที่ถูกต้อง รับความเดือดร้อน เนื่องจากเรื่องดังกล่าวส่วนใหญ่จะถูกบิดเบือนในสื่อกระแสหลัก
- โทรทัศน์ราชยสภาแสดงให้เห็นว่าฝ่ายนิติบัญญัติสามารถสร้างประโยชน์เพื่อตอบสนองความคาดหวังของประชาชนได้อย่างไร
- เป็นการลดช่องว่างทางการสื่อสารระหว่างรัฐสภากับประชาชน และเป็นการปูทางในการขยายและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและสถาบันรัฐสภา

ในช่วงถาม-ตอบ ที่ประชุมฯ ได้มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกจากแต่ละประเทศร่วมซักถามข้อสงสัย โดยที่สมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภาจากนานาประเทศให้ความสนใจหัวข้อดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในประเด็นนี้ นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ตั้งคำถามถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายการเมืองในการจัดผังรายการของโทรทัศน์ราชยสภา ซึ่งนาย Deepak VERMA เลขาธิการราชยสภาอินเดีย ได้ยืนยันถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายการเมืองในการจัดผังรายการและการนำเสนอข้อมูลของโทรทัศน์ราชยสภา นอกจากนี้เลขาธิการราชยสภา ยังได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า รัฐบาลอินเดียไม่สามารถควบคุมช่องโทรทัศน์รัฐสภาได้ ดังนั้น จึงมั่นใจได้ว่า โทรทัศน์ราชยสภาปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร อีกทั้ง ช่องโทรทัศน์รัฐสภาของทั้งสองสภาได้รับการจัดสรรงบประมาณของตนเองโดยไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพารายได้จากภาษี นอกจากนี้ กระบวนการวางแผนบริหารจัดการในการดำเนินการ ปราศจากอิทธิพลทางการเมืองหรือการค้าและปัจจัยอื่น ๆ

๔. การอภิปรายทั่วไป (General Debate) เรื่อง การทำให้อาคารภายในของรัฐสภาง่ายต่อการเข้าถึงของผู้พิการ : แนวทางปฏิบัติที่ดี (Making Parliamentary work accessible to disabled people : best practice) ดำเนินการอภิปรายโดย นาย Christophe PALLEZ เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส

นาง Cvetanka IVANOVA เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐนอร์มาซีโดเนีย ได้ร่วมอภิปรายทั่วไปในหัวข้อนี้ พร้อมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในส่วนของรัฐสภานอร์มาซีโดเนียว่า รัฐสภาควรตอบสนองกับความคาดหวังของประชาชนผู้พิการ เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมกับการทำงานของรัฐสภาได้และใกล้ชิดกับการดำเนินงานของรัฐสภา สาธารณรัฐนอร์มาซีโดเนียถือเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับประชาชนผู้พิการ โดยเมื่อปี ๒๕๔๖ ได้ริเริ่มโครงการ Polio Plus ซึ่งเป็นตัวอย่างการรวมกลุ่มผู้พิการของรัฐสภายุโรป โดยมีตัวอย่างความสำเร็จจากประชาชนผู้พิการในประเทศนอร์มาซีโดเนียที่ส่งสารและความต้องการของตนถึงฝ่ายบริหารได้สำเร็จ ทั้งนี้ กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มพรรคการเมืองระหว่างรัฐสภาเพื่อสิทธิของประชาชนผู้พิการ (Interparty Parliamentary Group for the Rights of the People with Disabilities – IPPG) ที่ร่วมมือกันจนประสบ

ผลสำเร็จ และมีความเคลื่อนไหวจริงจังและเร่งดำเนินการในหลายเรื่องในฐานะเป็นผู้ขับเคลื่อนความต้องการ และเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ โดยกลุ่มดังกล่าวนี้มีจุดริเริ่มเพื่อที่จะพูดคุยระหว่างองค์กรความร่วมมือของผู้พิการกับสมาชิกรัฐสภา รวมถึงผลักดันประเด็นของผู้พิการในระยะยาวและการประชุมของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งสมาชิกรัฐสภาของนอร์ทมาซิโดเนียได้ร่วมมือกับ IPPG อย่างจริงจัง

กลุ่ม IPPG ได้มีการปรับโครงสร้างมาแล้ว จำนวน ๗ ครั้ง ในปัจจุบันมีสมาชิกรัฐสภาที่เข้าร่วมจำนวน ๔๘ คน โดยมีเป้าหมายหนึ่งเดียวกัน คือ การปกป้องสิทธิและศักดิ์ศรีของประชาชนผู้พิการ รวมถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม ส่วนการดำเนินงานของกลุ่ม IPPG มีเป้าหมายอยู่ที่ผลกระทบที่เป็นรูปธรรมต่อกลุ่มคนในวงกว้างในขอบข่ายของการวางข้อกำหนดต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นคงและความสุขให้แก่ผู้พิการมากยิ่งขึ้น โดยภายในกลุ่มได้เห็นพ้องร่วมกันกับประธานคณะกรรมการสิทธิการบางคณะซึ่งเป็นสมาชิกรัฐสภาที่จะให้องค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการหลักของรัฐสภา พร้อมมีโอกาสในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เป็นประเด็นสนใจของผู้พิการ รวมถึงให้โอกาสในการขยายจำนวนองค์กรภาคประชาสังคมมากกว่า ๒๐ องค์กร ที่ทำงานเพื่อสิทธิของผู้พิการ

สัญลักษณ์เฉพาะของกลุ่มพรรคการเมืองระหว่างรัฐสภาเพื่อสิทธิของประชาชนผู้พิการ (IPPG) คือ ความต่างแบบกันที่จัดตั้งขึ้นจากกลุ่มประชาชนที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่พร้อมจะทำงานเพื่อบรรลุภารกิจ การสนับสนุนการปรับแก้ไขกฎหมายในของข่ายของผู้พิการ และการปรับเปลี่ยนความตระหนักรู้ของสาธารณชน โดยเมื่อปี ๒๕๔๗ รัฐสภานอร์ทมาซิโดเนียได้เข้าร่วมกลุ่มครั้งแรกในฐานะเป็นผู้ประสานงานหลักระหว่างแกนกลางกับคณะกรรมการวิชาการของกลุ่ม IPPG ซึ่งต่อมารัฐสภานอร์ทมาซิโดเนียได้มีการรับรองปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของผู้พิการอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ โดยถือเป็นหน้าที่เฉพาะของรัฐสภาและรัฐบาล อีกทั้งยังได้มีการรับรองกฎหมายต่าง ๆ เพื่อความเท่าเทียมกันของสิทธิของผู้พิการ เช่น กฎหมายว่าด้วยสิทธิและศักดิ์ศรีของประชาชนผู้พิการ รวมถึงการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยการว่าจ้างงานประชาชนผู้พิการ กฎหมายว่าด้วยการปกป้องประชาชน กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยของการจราจรทางถนน (สิทธิในการขับเคลื่อนและพื้นที่จอด) กฎหมายว่าด้วยถนนของประชาชน กฎหมายว่าด้วยการปกป้องและป้องกันเพื่อต่อต้านการแบ่งแยก เป็นต้น อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดี สมาชิกกลุ่ม IPPG ได้ทำงานอย่างหนักเพื่อบรรลุผลสำเร็จของการให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของประชาชนผู้พิการและการก้าวข้ามผ่านสื่อมวลชน รวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนผู้พิการ

ตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของประชาชนผู้พิการนั้น ประเด็นของผู้พิการได้เข้าถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับและทุกช่วงตอน รวมถึงการออกนโยบาย โดยปฏิญญาได้เน้นความสำคัญในกรอบความเท่าเทียมกันและการไม่เลือกปฏิบัติ และได้มีระบุข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างเพื่อให้เอื้ออำนวยแก่ผู้พิการทั้งการเคลื่อนที่ การเข้าถึง การพักอาศัย และการทำงาน ซึ่งรัฐสภานอร์ทมาซิโดเนียได้ดำเนินการตามข้อกำหนดดังกล่าว และได้เริ่มจัดทำโครงการก่อสร้างเพื่อคนพิการในปี ๒๕๔๘ โดยสร้างทางลาด ลิฟต์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของผู้พิการ การจัดจุดจอดรถเฉพาะแก่ผู้พิการไว้ด้านหน้ารัฐสภา รวมถึงการปรับปรุงห้องน้ำ และการปรับปรุงส่วนห้องประชุมใหญ่ให้เอื้อต่อการเข้าถึงของผู้พิการ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้มีการแปลสื่อทางการศึกษาและรัฐธรรมนูญเป็นภาษาเบรลล์และการถอดรหัสเสียงพร้อมเผยแพร่ลงบนเว็บไซต์ รวมทั้งมีล่ามภาษามือในหลายรายการของโทรทัศน์รัฐสภา อย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายอีกมากมายในการเสริมสร้างข้อมูลและการศึกษา รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนในมุมมองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในกระบวนการทางสังคมและหน่วยงานรัฐ ซึ่งเราต้องทำให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิมนุษยชนของพวกเขาได้และขจัดอุปสรรคทั้งหมดในการทำให้เกิดสิทธิพื้นฐาน ซึ่งไม่ใช่ว่าเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของทุกคนตามที่พวกเขาคือสิทธิของพวกเขาทุกคน

นาย Gennadiy GOLOV เลขาธิการวุฒิสภาสหพันธรัฐรัสเซีย ได้ร่วมอภิปรายทั่วไปในหัวข้อดังกล่าวว่า สภาสหพันธ์หรือวุฒิสภาของรัสเซียได้ทำงานอยู่บนหลักพื้นฐานของความซื่อสัตย์และความโปร่งใส ซึ่งประชาชนสามารถรับทราบเป้าหมายและรับรู้ข้อมูลการทำงานของวุฒิสภาอย่างครบถ้วนและมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพิจารณากฎหมาย โดยสภาสหพันธ์ได้ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงในการทำงานของวุฒิสภาของสหภาพการตั้งแต่ขั้นแรกด้วยสิทธิในการคัดเลือกหรือได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทน ตามรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย นั้นรัฐจะต้องให้การรับรองถึงสิทธิของประชาชนอย่างเท่าเทียมกันและเสรีภาพของประชาชนโดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษา ต้นกำเนิด สถานะความร่ำรวย เป็นต้น ซึ่งหลักการเหล่านี้ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการทำงานของสมาชิกรัฐสภา ทั้งนี้ กฎหมายรัสเซียกำหนดเพียงข้อจำกัดทางด้านสุขภาพเพียงอย่างเดียวสำหรับผู้ที่ต้องการจะเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยบุคคลใดก็ตามที่กฎหมายรับรองว่าไร้ความสามารถโดยศาลนั้นอาจไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้

นอกจากนั้น กฎหมายยังได้กำหนดเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับบทบัญญัติเพิ่มเติมสำหรับสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นผู้พิการในกลุ่มที่ ๑ โดยกฎหมายได้กำหนดการรับประกันแบบอื่นอีกสำหรับสมาชิกวุฒิสภากลุ่มดังกล่าวนี้เกี่ยวกับการให้บริการทางการแพทย์ซึ่งจะคุ้มครองสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นผู้พิการในกลุ่มที่ ๑ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางใดก็ตาม หากจะดูในภาพรวมนั้นการรับประกันได้กำหนดไว้โดยตัวบทกฎหมายของสหพันธรัฐรัสเซียสำหรับประชาชนผู้พิการ รวมไปถึงแรงงานสัมพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา ผู้ช่วยสมาชิกวุฒิสภา และพนักงานของสำนักงานวุฒิสภา ซึ่งการรับประกันเหล่านี้ยังประกอบไปด้วยเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ทำงานที่เหมาะสม จำนวนวันทำงานที่ลดลง และการให้โควตาที่ทำงานแก่ผู้พิการ เป็นต้น โดยกฎหมายของรัสเซียนั้นได้ปกป้องสิทธิของผู้พิการตามที่รัสเซียได้เข้าร่วมให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของผู้พิการ พร้อมทั้งได้จัดทำโครงการ “สภาพแวดล้อมที่สามารถเข้าถึงได้” ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความสะดวกสูงสุดแก่ผู้พิการ โดยมีการสร้างระบบการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพที่สมบูรณ์แบบ รวมถึงประเด็นทางการแพทย์และสังคม การศึกษาและการจ้างงาน อย่งไรก็ดี สภาสหพันธ์มุ่งเน้นความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตัวอาคารรัฐสภาแก่ผู้พิการ โดยจัดจุดจอดรถเฉพาะสำหรับผู้พิการ มีทางลาดชัน ห้องโถงและทางเดินที่กว้างเพียงพอต่อการเดินทาง แก้อิเลี่ยนขึ้นบันได (Stairlift) ห้องน้ำสำหรับผู้พิการในอาคารรัฐสภา เป็นต้น ในส่วนของหน้าเว็บไซต์ทางการของสภาสหพันธ์ยังได้มีการจัดทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ เช่น ไฟล์ภาพพร้อมมีอักษรข้อความบรรยายประกอบภาพ เนื้อหาที่มีความปลอดภัยพร้อมกับเทคโนโลยีพิเศษสำหรับการเข้าถึงหน้าจอสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น โดยสามารถปรับขนาดรูปภาพได้สูงสุด 200 เปอร์เซ็นต์โดยเนื้อหาไม่หาย

นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ สภาสหพันธ์ได้มีการทำงานร่วมกับสภาคนพิการซึ่งเป็นคณะที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งคณะดังกล่าวนี้ประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนของสหพันธ์และหน่วยงานระดับภูมิภาค สมาคมผู้พิการ และองค์กรทางการศึกษา โดยคณะชุดนี้จะจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกฎหมายของสหพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ ซึ่งข้อพิจารณาต่าง ๆ จะยื่นเสนอต่อรัฐบาลรัสเซียและหน่วยงานที่มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง พร้อมผ่านการพิจารณาของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ ยังมีคณะที่ปรึกษาอีกคณะหนึ่ง คือ สภาเพื่อการพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมของหน่วยการปกครองของสหพันธรัฐรัสเซีย โดยมีการทำงานในการสนับสนุนองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรโดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมเพื่อการสนับสนุนสังคมและช่วยเหลือผู้พิการ รวมถึงสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมี การจัดประชุมร่วมรับฟังความคิดเห็นโดยคณะกรรมการวุฒิสภาว่าด้วยนโยบายของสังคมเพื่ออภิปรายถึงทุกข้อบ่งชี้วิถีชีวิตของผู้พิการ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ให้ผู้พิการเข้าถึงได้

๕. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง การเข้าถึงวุฒิสภาของสหพันธ์รัฐบราซิล - แนวทางปฏิบัติที่ดี : การนำเสนอแผนการบริหารจัดการต่อการเข้าถึงของวุฒิสภาสหพันธ์รัฐ (Accessibility in the Federal Senate of Brazil – best practices: presentation of the Accessibility management and the Accessibility Plan of the Federal Senate) โดย นาง Karin KÄSSMAYER วุฒิสภาสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

สภาแห่งชาติเป็นผู้ใช้อำนาจด้านนิติบัญญัติของประเทศบราซิล มีรูปแบบสองสภา ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (The Chamber of Deputies) และวุฒิสภา (The Federal Senate)

สมาชิกวุฒิสภาของสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิลมาจากการเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากในแต่ละรัฐ และในเขตนครหลวง ปฏิบัติหน้าที่ในวุฒิสภาของสหพันธ์สาธารณรัฐ โดยแต่ละรัฐและในเขตนครหลวงจะมีสมาชิกวุฒิสภาได้รับรัฐ/เขตละ ๓ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๘ ปี โดยจะมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นทุก ๆ ๔ ปี โดยเลือกตั้งทีละหนึ่งในสามของสมาชิกทั้งหมด มีระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒ คน เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งหากไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ วุฒิสภาบราซิลมีจำนวนสมาชิก ๘๑ คน ทำหน้าที่ตรวจสอบและร่างกฎหมาย

โครงสร้างการบริหารวุฒิสภาสอดคล้องกับการบริหารงานของสภาผู้แทนราษฎรในการวางแผนยุทธศาสตร์ โดยมีแผนกลยุทธ์ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการอำนวยการในการดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง โดยธรรมนูญของพันธกรณีของวุฒิสภา (Charter of Commitments) ได้เน้นที่พันธกรณีของการเข้าถึงของวุฒิสภาได้ และให้ความสำคัญต่อสิทธิและศักดิ์ศรีของเจ้าหน้าที่วุฒิสภาและประชาชนทุกคน

ทั้งนี้ วุฒิสภาบราซิลยังได้รับเอาค่านิยมในการบริหารจัดการของสภาผู้แทนราษฎรที่มีความอาวุโสกว่ามาใช้ โดยพัฒนาเข้ากับการเข้าถึงวุฒิสภาได้ผ่านทางเครื่องมือที่เรียกว่า “แผนการเข้าถึงวุฒิสภา” เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงของผู้พิการและผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

วุฒิสภาบราซิลได้ดำเนินการในเรื่องของการเข้าถึงมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ผ่านทางโครงการส่งเสริมการเข้าถึงและเพิ่มพลังและบทบาทของผู้พิการในหลายกิจกรรม ได้แก่ การจ้างล่ามภาษาลิบราส (Libras ภาษามือของบราซิล) จัดงานสัปดาห์เพิ่มพลังของผู้พิการและดำเนินงานปรับโครงสร้างงานต่าง ๆ

นโยบายการเข้าถึงวุฒิสภาเกิดขึ้นจากมาตราที่ ๑๕ ปี ๒๕๕๖ ของคณะกรรมการอำนวยการ โดยพิจารณาหลักการ แนวทางและวัตถุประสงค์ในการรับประกันสิทธิของผู้พิการหรือผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ของวุฒิสภา โดยศูนย์การประสานงานการดำเนินการทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Center for Coordination of Social and Environmental Actions หรือ NCAS ในภาษาโปรตุเกส) มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการในการเข้าถึงตั้งแต่จัดตั้งขึ้นในปี ๒๕๕๗

ศูนย์การประสานงานการดำเนินการทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนดแผนการเข้าถึงของผู้พิการ ประกอบด้วยเสาหลักใน ๖ ด้าน ได้แก่ สาธารณูปโภค การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเคลื่อนไหวทางร่างกาย การบริหารจัดการประชากร การศึกษาสำหรับการเข้าถึง และการบริหารจัดการการเข้าถึง โดยเสาหลักด้านสาธารณูปโภคครอบคลุมถึงการดำเนินงานในการจัดสิ่งกีดขวางทางสถาปัตยกรรมและเขตเมือง ส่งเสริมโครงการทางสถาปัตยกรรมเพื่อการเข้าถึงในพื้นที่ทางสัญจรขนาดใหญ่ของวุฒิสภา ซึ่งหากโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จ จะช่วยลดอุปสรรคและเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อช่วยส่งเสริมการเข้าถึงในพื้นที่ใช้งานได้

สำหรับเสาหลักในด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้มีการดำเนินการส่งเสริมการเข้าถึงทางการสื่อสารในหลายสถานที่ซึ่งเป็นรูปแบบทั้งในการสัมผัสหรือการมองเห็น ครอบคลุมถึงทางเข้าอาคาร รายการ-โทรทัศน์วุฒิสภา ระบบอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ต สื่อโซเชียลมีเดียและโปรแกรมนำชมรัฐสภา ในส่วนของเสาหลักด้านการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ได้มีการดำเนินการจัดสร้างทางสัญจรสำหรับผู้พิการและผู้ที่ไม่สามารถ

ช่วยเหลือตนเองได้ นอกจากนี้ เสาหลักทางด้านการบริหารจัดการประชากร ได้มีการพิจารณาการดำเนินการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐสภาที่เป็นผู้พิการ และเสาหลักสุดท้าย นั่นคือ ด้านการศึกษาสำหรับการเข้าถึง ได้ครอบคลุมถึงการฝึกอบรมและการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐสภา โดยมีการดำเนินงานไปแล้วในสำนักต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งรวมเข้าไว้ในเสาหลักการบริหารจัดการการเข้าถึงของวุฒิสภาเพื่อการตรวจสอบการดำเนินงานดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ วุฒิสภาบราซิลได้มีแนวทางปฏิบัติที่ดีในด้านการเข้าถึงภายใต้การดำเนินงานโครงการการบริหารจัดการดังกล่าว ซึ่งต้องมีการตรวจสอบควบคุมและมีส่วนร่วมจากผู้ที่ได้รับผลกระทบและด้านความโปร่งใสด้วยเช่นกัน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มอบของที่ระลึกให้แก่ นาย Shri Desh Deepak VERMA เลขาธิการราชยสภาอินเดีย

วันพุธที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

ช่วงเช้า

๑. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง การทดลองของรัฐสภาบาห์เรนในการส่งเสริมวัฒนธรรมรัฐสภา (The Parliament of Bahrain's Experiment in Promoting Parliamentary Culture) โดย นาย Rashed ABUNAJMA เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรบาห์เรน

ในช่วงฤดูร้อนปีนี้ สภาผู้แทนราษฎรบาห์เรนจัดโครงการ “วัฒนธรรมรัฐสภา” (Parliamentary Culture) ร่วมกับสภาชูรา (the Shura Council of the Kingdom of Bahrain) เพื่อเผยแพร่และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมรัฐสภา และการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนชุมชน (Community partnership) โครงการดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบแผนงานของประเทศบาห์เรนในการเผยแพร่สมบัติของชาติ ความภักดี และคุณค่าพลเมือง (National plan to promote national belonging, loyalty, and consolidation of citizenship values) โครงการนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของท่าน Fawzia bint Abdulla Zainal ประธานสภาผู้แทนราษฎรบาห์เรน และภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ ค.ศ. ๒๐๑๘ – ๒๐๒๒ แผนการดำเนินงานด้านการศึกษาของทั้งสองรัฐสภา

โครงการ “วัฒนธรรมรัฐสภา” จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐสภา และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา โดยโครงการแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๙-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (๓ วัน) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนอายุระหว่าง ๑๒-๑๘ ปี ซึ่งมีเยาวชนกว่า ๑๐๐ คนที่เข้าร่วมโครงการ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ (๓ วัน) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๕ ปี มีผู้เข้าร่วมโครงการ ๒๙๐ คน ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒-๓ กันยายน ๒๕๖๒ (๒ วัน) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๓๖ ปีขึ้นไป มีผู้เข้าร่วมโครงการ ๑๕๐ คน หัวข้อที่ใช้ในการบรรยายระหว่างการจัดโครงการ ได้แก่ โครงการปฏิรูปของ His Majesty King Hamad bin Isa Al Khalifa แผนปฏิบัติการชาติ (The National Action Charter) การทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ อำนาจหน้าที่และภารกิจเบื้องต้นของสภาผู้แทนราษฎรและสภาชورا ภารกิจด้านนิติบัญญัติและการควบคุมการบริหารราชการของรัฐบาลตามแผนปฏิบัติการ การอนุมัติงบประมาณ และกระบวนการทำงานของสำนักงานเลขาธิการ ทั้งในส่วนของบทบาท การบริหาร โครงสร้างองค์กร การส่งเสริมการดำเนินงานของสถาบันนิติบัญญัติและรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ยังได้เข้าพบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาชورا สมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะได้รับความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน การเป็นสมาชิก และกลไกการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ทั้งได้เยี่ยมชมห้องประชุม โครงการดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นโครงการนำร่องในแถบประเทศอ่าวและภูมิภาคนี้

๒. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง สถานะทางกฎหมายของพรรคฝ่ายค้านรัฐสภาในรัฐธรรมนูญ (The Legal Status of the Parliamentary Opposition in the Maghreb Constitutions) โดย นาย Saïd MOKADEM เลขาธิการสภาที่ปรึกษาสหรัฐอาหรับมักริบ

สหภาพรัฐสภาอาหรับตะวันตก¹ หรือ เรียกว่ามักริบ อารอเบีย เป็นการรวมกลุ่มรัฐสภาในภูมิภาคโลกอาหรับตะวันตกที่ปกครองแบบประชาธิปไตยโดยระบบรัฐสภา ในเอกสารชิ้นนี้มุ่งเน้นถึงบทบาทของฝ่ายค้านและการให้มีกฎหมายหลักสำหรับฝ่ายค้านอย่างเป็นระบบ มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดทุกมิติทั้งด้าน การออกกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้อำนาจตรวจสอบและถ่วงดุล

หลักการและเหตุผล

บทบาทของฝ่ายค้านและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรัฐสภา ถือเป็นภารกิจตามระบอบประชาธิปไตย เพราะนิยามประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงการถือเสียงข้างมากเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องเคารพเสียงส่วนน้อยด้วย แม้ว่าถนัดประชาธิปไตยจะมุ่งเน้นการแข่งขันทางการเมืองอย่างเสรี แต่ในมุมกลับต้องเคารพเสียงส่วนใหญ่ของประเทศตามหลักสิทธิมนุษยชน ดังนั้นระบบรัฐสภาควรให้ความสำคัญกับเสียงส่วนน้อยหรือฝ่ายค้าน จึงควรได้รับการพิจารณาและให้ความสำคัญในทุกกระบวนการนิติบัญญัติ อีกทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ร่วมกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านในกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลให้เกิดความสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมุ่งประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

ตัวอย่างประเทศที่มีการกำหนดกฎหมายหลักให้แก่ฝ่ายค้านในเอกสารนี้ประกอบด้วย

๑) รัฐสภาแอลจีเรีย

มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๙ โดยบัญญัติสิทธิของฝ่ายค้านในมาตรา ๑๑๔ ระบุไว้ ๘ ข้อ สำคัญเน้นการมีเสรีภาพทางความคิด การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและถ่วงดุลในกระบวนการของทั้งสองสภา การตรวจสอบการทำหน้าที่ของรัฐบาล การได้รับสิทธิประโยชน์ การส่งเรื่องให้

¹ สหภาพรัฐสภาอาหรับตะวันตก หรือ ARAB MAGHREB UNION : UMA ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ ณ นครมาราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก ประกอบด้วยสมาชิก ๕ ประเทศ ได้แก่ โมร็อกโก แอลจีเรีย ตูนิเซีย ลิเบีย และมอริตานิ

ศาลรัฐธรรมนูญ การเข้าร่วมกระบวนการทางการเมืองทางตุลาการ และการกำหนดกรอบการทำงานหรือตารางการประชุมอภิปรายของทั้งสองสภาโดยฝ่ายค้านเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาเดือนละสองครั้ง

๒) รัฐสภาโมร็อกโก

มีการบัญญัติข้อกำหนดว่าด้วยนิยามของฝ่ายค้านของรัฐสภาในปี ๒๕๕๔ ทั้งนี้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโมร็อกโกฉบับ-แก้ไขเพิ่มเติม- ได้กำหนดให้มีเนื้อหาของฝ่ายค้านในมาตรา ๑๐/๖๐/๖๙/๘๒ และต่อมารัฐสภาได้ผ่านความเห็นชอบและออกเป็นข้อบังคับการประชุมของทั้งสองสภาอีกด้วย

๓) ตุนิเซีย

รัฐธรรมนูญตุนิเซียให้ความเห็นชอบในปี ๒๕๕๗ กำหนดให้องค์ประกอบของฝ่ายค้านเป็นส่วนหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิ อำนาจ หน้าที่ และกระบวนการรัฐสภาทั้งภายในและต่างประเทศ นอกจากนี้ฝ่ายค้านยังได้สิทธิการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการการเงินและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงคณะกรรมการการต่างประเทศ และคณะกรรมการการตรวจสอบโดยให้ฝ่ายค้านได้มีส่วนร่วมการทำหน้าที่ในฐานะประธานกรรมการเหล่านี้

๔) มอริตานิยา

มีการกำหนดบทบาทของฝ่ายค้านในรัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ปี ๒๕๔๙ ให้อำนาจฝ่ายค้านสามารถตรวจสอบถ่วงดุลและอภิปรายไม่ไว้วางใจการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และพรรคฝ่ายค้านที่ได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ต่อมามีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี ๒๕๖๐ ให้ยกเลิกการมีวุฒิสภา แต่ให้มีสภาต่าง ๆ (สภาจังหวัด) ทำหน้าที่ในการติดตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนและประชากรในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

บทสรุป

รัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาที่บัญญัติให้มีสาระสำคัญในประเด็นของบทบาทอำนาจหน้าที่ของฝ่ายค้านของรัฐสภา นับเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมบนวิถีประชาธิปไตยและการสร้างความหลากหลายเพื่อกระบวนการนิติบัญญัติมีประสิทธิภาพและการเมืองมีวิวัฒนาการที่ก้าวหน้าเทียบได้กับนานาชาติในระดับประเทศ

รัฐธรรมนูญโมร็อกโกมีข้อบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิอำนาจหน้าที่ของฝ่ายค้านในรัฐสภา ๔ มาตรา โดยเฉพาะมาตรา ๑๐ มีทวิย้อย ๑๒ ทวิ โดยทั้งหมดอยู่ในบททั่วไป

ขณะที่รัฐธรรมนูญของแอลจีเรียได้บัญญัติไว้ในหมวด “ฝ่ายนิติบัญญัติ” ซึ่งมีข้อสังเกตว่ามีการยอมรับในสิทธิของฝ่ายค้านแต่ไม่ระบุอำนาจหน้าที่และกรอบของการตรวจสอบไว้เป็นที่ชัดเจนแต่ประการใด ซึ่งหากเทียบกับรัฐธรรมนูญของตุนิเซียมาตรา ๑๐ กำหนดให้ฝ่ายค้านปฏิบัติหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ โดยที่โมร็อกโกเน้นการทำหน้าที่และปฏิบัติตามข้อบัญญัติทุกประการ หมายความว่าฝ่ายค้านต้องใช้กระบวนการทางรัฐสภาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ไม่ใช่เพียงการวิจารณ์การทำหน้าที่ของรัฐบาลเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นหากเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญระหว่างโมร็อกโก ตุนิเซีย และแอลจีเรีย สามารถบ่งชี้ได้ว่าระบบฝ่ายค้านของโมร็อกโก และตุนิเซีย ยกเว้นให้ฝ่ายค้านเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหลักในรัฐสภา การมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ทั้งการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการ เป็นต้น ส่วนแอลจีเรียไม่บ่งชี้สถานะมากนักเพียงให้ยึดตามสัดส่วนของที่นั่งในสภาเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม นับเป็นความก้าวหน้าของรัฐสภาประเทศสมาชิกอาหรับตะวันตก หรือ มักริบ อารอเบีย ซึ่งให้ความสำคัญกับเสียงส่วนน้อยในสภาและยังให้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของรัฐสภาโดยอาศัย

อำนาจและความชอบธรรมจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมที่ทุกสภากำหนดไว้ ทั้งยังมองเรื่องสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันพึงมีของฝ่ายค้านในรัฐสภาอีกด้วย

ในช่วงถาม-ตอบ ที่ประชุมฯ ได้มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกจากแต่ละประเทศร่วมซักถามข้อสงสัย โดยที่สมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภาจากนานาประเทศให้ความสนใจหัวข้อดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในประเด็นนี้ นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ร่วมนำเสนอถึงบทบาทต่าง ๆ ของฝ่ายค้านในรัฐสภาไทยต่อที่ประชุมฯ โดยได้นำเสนอถึงสิทธิและเสรีภาพและบทบาทโดยทั่วไปสมาชิกของพรรคฝ่ายค้าน บทบาททางการทูตรัฐสภาของสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน บทบาทการตรวจสอบควบคุมฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และในกรณีที่มีปัญหาความสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศ สมควรที่จะปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้ ซึ่งผู้นำฝ่ายค้านจะแจ้งประธานรัฐสภาขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาก็ได้

๓. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง การยกระดับวุฒิสภาชิลี (Chilean Senate's Upgrade) โดย นาย Raúl Guzmán URIBE เลขาธิการวุฒิสภาชิลี

เนื่องจากประชาชนต้องการให้รัฐตอบสนองต่อปัญหาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้ารัฐไม่สามารถตอบสนองต่อข้อเรียกร้องเหล่านี้ได้ จะก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชน และประชาชนกับรัฐสภา ซึ่งช่องว่างเหล่านี้ อาจจะสร้างความไม่พึงพอใจในประชาธิปไตยของภาคสังคม วัตถุประสงค์ในการยกระดับในครั้งนี้ จึงเป็นการนำพารัฐสภาให้ใกล้ชิดกับประชาชนโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และข้อมูล

ความเชื่อถือในภาครัฐของประชาชนในขณะนี้ ถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าความคาดหวัง อันเป็นผลมาจากการขาดแคลนการให้ความรู้ภาคประชาสังคมที่พอเพียง การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่ไม่มากเพียงพอ และไม่เหมาะสม การไม่มีช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ ข่าวปลอม (fake news) และอื่น ๆ ดังนั้น การขาดความเชื่อมั่นของประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำจึงเป็นสิ่งที่ภาครัฐต้องพิจารณาและให้ความสนใจ

การยกระดับของวุฒิสภาจะทำใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. การจัดการโครงสร้างการบริหารองค์กรภายใน เพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐสภาในส่วนของการบริหารและยุทธศาสตร์ (ด้านนิติบัญญัติ การตรวจสอบภายใน การวางแผน การจัดการและการตรวจสอบ สำนักกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์และการสื่อสารภายใน) และงานในส่วนสนับสนุน (ทรัพยากรบุคคล บริหารงานกลาง การคลังและสารสนเทศ)

๒. การจัดการด้านบุคคล การมีทรัพยากรบุคคลที่เพียงพอและเหมาะสมกับงาน การมีโครงการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง นโยบายในการพัฒนาสายอาชีพ

๓. การจัดการด้านนิติบัญญัติ การจัดกระบวนการให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถเข้าถึงข้อมูลและการสนับสนุนต่าง ๆ

การสร้างสายสัมพันธ์กับประชาชน

ต้องมีการประกาศ ตระหนักรู้และยึดตาม “คุณค่าของสถาบัน” (Institutional Values) ซึ่งในมุมมองของงานด้านรัฐสภาจะสามารถแบ่งได้เป็น ความซื่อสัตย์ ประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน คุณค่าที่ว่ามานี้ จะนำพาบูรณภาพ และสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐสภาและสมาชิกวุฒิสภา นอกจากนี้ ยังมีกระบวนการในการเสริมสร้างความชอบธรรมของรัฐสภาด้วย

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน รัฐสภาซีลีได้ดำเนินการยกระดับวุฒิสภาโดยการปรับโครงสร้างการบริหารดำเนินงานมุ่งนโยบายเพื่อรักษาผู้มีความสามารถ การสรรหาผู้มีความสามารถ สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม นโยบายด้านบุคลากรที่เป็นธรรม การทำงานที่มีตัวชี้วัดเพื่อพัฒนากระบวนการนิติบัญญัติ

บรรยากาศการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

ช่วงบ่าย

การประชุมในช่วงบ่าย ฝ่ายเลขาธิการสมาคมฯ ได้นำเสนอพัฒนาการล่าสุดของการประชุมในกรอบสหภาพรัฐสภา ข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานและการเงินของสมาคมฯ และนาย Philippe SCHWAB ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ได้แจ้งกำหนดการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปีถัดไปไม่ผลิปี ๒๕๖๓ ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๖๓ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

ภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมคณะผู้แทนจากนานาประเทศได้เดินทางเข้าเยี่ยมชมอาคารรัฐสภาสาธารณรัฐเซอร์เบีย และเข้าร่วมงานเลี้ยงรับรองของนาย Srdjan SMILJANIC เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐเซอร์เบีย

คณะผู้แทนจากนานาประเทศ ถ่ายภาพร่วมกันบริเวณห้องโถงของอาคารรัฐสภาสาธารณรัฐเซอร์เบีย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

การประชุมร่วมระหว่างสหภาพรัฐสภา (IPU) และสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ASGP) ในหัวข้อเรื่อง “รัฐสภาในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง : การให้คำปรึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานของรัฐสภาาระดับโลก ปี ๒๕๖๔” (Parliament in a changing world : Preliminary consultation on the 2021 Global Parliamentary Report)

การประชุมร่วมระหว่างสหภาพรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา มีขึ้นในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมใหญ่ ๓ อาคาร A ศูนย์การประชุม Sava Centre โดยมีวุฒิสมาชิก Arda Gerkers รองประธานคณะกรรมการธิการด้านประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนของสหภาพรัฐสภา เป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย โดยมีสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

รายงานรัฐสภาาระดับโลกเป็นสิ่งพิมพ์ที่สำคัญของสหภาพรัฐสภา ร่วมกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (IPU-UNDP) ซึ่งเผยแพร่เพื่อแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของรัฐสภาที่ดีและประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง รายงานดังกล่าวจะชี้ให้เห็นถึงการให้คำแนะนำบนพื้นฐานของประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีของรัฐสภา มากกว่า ๑๕๐ แห่งทั่วโลกมีส่วนทำให้รายงานดังกล่าวมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สร้างมุมมองที่เป็นเอกลักษณ์และครอบคลุมด้านนิติบัญญัติ

กลุ่มเป้าหมายของรายงานรัฐสภาาระดับโลก คือประชาคมผู้บุกเบิกและบุคคลากรที่สำคัญในวงงานของรัฐสภา รวมถึงสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาเช่นเดียวกับบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมในการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบงานของรัฐสภา ตัวอย่างเช่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ปฏิบัติงานของรัฐสภา รวมถึงนักวิจัยและองค์กรเพื่อสังคม และกลุ่มเป้าหมายที่สองคือกลุ่มคนผู้กำหนดนโยบายที่มีส่วนรับผิดชอบในงานของรัฐสภาและสื่อ

หัวข้อของรายงานได้ถูกคัดเลือกผ่านกระบวนการให้คำปรึกษาที่คำนึงถึงลำดับความสำคัญของรัฐสภา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ โดยฉบับแรกตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ในประเด็นเรื่องพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้แทนราษฎรในสภา ฉบับที่สองตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหัวข้อเรื่องการกำกับดูแลของรัฐสภา; อำนาจของรัฐสภาในการตรวจสอบรัฐบาล ซึ่งมุ่งเน้นไปยังการทำงานที่สำคัญของรัฐสภา ซึ่งสิ่งพิมพ์ทั้งสองฉบับนี้ถือเป็นการรายงานที่มีคุณภาพและเอกสารที่มีคุณค่า

การประชุมร่วมระหว่างสหภาพรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (IPU-ASGP) ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันอภิปรายใน ๓ หัวข้อซึ่งมาจากการพิจารณาหัวข้อเอกสารทางออนไลน์ ได้แก่

- การเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมและระบอบประชาธิปไตยโดยตรง : ความท้าทายและโอกาสสำหรับรัฐสภา
- อำนาจนิติบัญญัติของรัฐสภา : ใครคือผู้ออกกฎหมาย
- ความรุนแรงและการข่มขู่ต่อสมาชิกรัฐสภา : ภัยคุกคามต่อระบอบประชาธิปไตย

โดยทั้ง ๓ หัวข้อดังกล่าว ที่ประชุมได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมการอภิปรายจะทำการเลือกโดยมีเป้าหมาย ดังนี้

- การวิจัยเชิงลึกและการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันเฉพาะพื้นที่บนความคิดเห็นที่มีความท้าทาย
- ข้อมูลและตัวอย่างการปฏิบัติที่ดีที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมจากรัฐสภาและประชาคมรัฐสภา

- คำวินิจฉัยจากประสบการณ์ของรัฐสภาในวงกว้างประกอบกับความรู้จากนักเขียนผู้มีความเชี่ยวชาญ
- คำแนะนำในการบริหารจัดการความท้าทายต่าง ๆ และแนวคิดในการดำเนินการที่จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานในพื้นที่ดังกล่าว

หลังจากการกำหนดหัวข้อสำหรับการตีพิมพ์รายงานรัฐสภาระดับโลก ฉบับที่ ๓ การวิจัยอย่างละเอียดจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และรายงานฉบับที่ ๓ จะถูกตีพิมพ์ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายใต้ความร่วมมือกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เช่นเดียวกับรายงานสองฉบับที่ผ่านมา

บทบาทของคณะผู้แทนไทย

ในการประชุมสมัชชาเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๐๑๙ ณ กรุงเบลเกรด คณะผู้แทนไทย นำโดยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมฯ กับผู้แทนจากนานาประเทศพร้อมมอบของที่ระลึกให้แก่กัน และในโอกาสการประชุมดังกล่าว นายสรศักดิ์ เพียรเวช เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้มีโอกาสหารือกับ นาย Philippe SCHWAB ประธานสมัชชาเลขาธิการรัฐสภา และอวยพรให้การประชุมในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวขอบคุณผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐเซอร์เบีย ที่ได้ให้การต้อนรับและชื่นชมการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของรัฐสภาเซอร์เบีย ในครั้งนี้

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ร่วมหารือและมอบของที่ระลึกให้แก่ นาย Philippe SCHWAB
ประธานสมัชชาเลขาธิการรัฐสภา

นอกจากนี้ ในการประชุมดังกล่าว นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ร่วมนำเสนอถึงบทบาทต่าง ๆ ของฝ่ายค้านในรัฐสภาไทยต่อที่ประชุม ภายใต้ประเด็นอภิปราย เรื่อง “การบังคับใช้กฎหมาย : สถานะของฝ่ายค้านรัฐสภา” ซึ่งนำเสนอโดย นาย Said Mokadem เลขาธิการสภาที่ปรึกษาสหรัฐอเมริกาสำหรับมาเก๊า (มักริบ อารอปีย์) โดยที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงบทบาทของฝ่ายค้านในรัฐสภาของแต่ละประเทศกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งในประเด็นดังกล่าว นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นโดยมีเนื้อหาสรุป ดังนี้

นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
แสดงเจตจำนงในการร่วมแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม

๑. บทบาทโดยทั่วไปสมาชิกของพรรคฝ่ายค้านมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน สามารถรวบรวมเข้าชื่อเสนอกฎหมายในนามพรรคหรือรวมกลุ่มเสนอกฎหมายต่อที่ประชุมสภาได้ และสามารถดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการการสามัญตามอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของพรรคฝ่ายค้านแต่ละพรรคที่มีอยู่ในสภา โดยปีนี้สมาชิกของพรรคฝ่ายค้านดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการการสามัญ ๑๘ คณะจากจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ คณะ (โดยสมาชิกของพรรครัฐบาลดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการการสามัญ เพียงแค่ ๑๗ คณะเท่านั้น)

๒. การทูตรัฐสภา สมาชิกของพรรคฝ่ายค้านสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา (IPU) สมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) และสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ซึ่งถือเป็นการเปิดโอกาสให้ฝ่ายค้านได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการทูตรัฐสภาในเวทีระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังถือเป็นการก้าวหน้าในรัฐสภาไทยที่เปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภาทุกคนสามารถสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยระหว่างประเทศได้ถึง ๕ กลุ่ม ตามความสมัครใจ

๓. การตรวจสอบควบคุมฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังได้ให้อำนาจแก่ผู้นำฝ่ายค้านในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสรรหา เพื่อดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งในองค์กรศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ เช่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การพิจารณาในขั้นสุดท้ายจะเป็นอำนาจของวุฒิสภา ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าฝ่ายค้านมีอำนาจหน้าที่โดยอ้อมในการถ่วงดุลอำนาจในด้านตุลาการและในการตรวจสอบควบคุมการทำงานขององค์กรอิสระภายในประเทศ

นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขณะนำเสนอถึงบทบาทต่าง ๆ ของฝ่ายค้านในรัฐสภาไทยต่อที่ประชุม

๔. การทำงานร่วมกันกับคณะรัฐมนตรี ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย หรือเศรษฐกิจของประเทศ สมควรที่จะปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาได้ ทั้งนี้ ให้เป็นการประชุมลับและไม่มีการลงคะแนนเสียงแต่อย่างใด

ประโยชน์ที่ได้จากการประชุม

สมาคมเลขาธิการรัฐสภาเป็นองค์กรความร่วมมือของเลขาธิการรัฐสภานานาชาติซึ่งมีภารกิจที่สำคัญ คือ การเรียนรู้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และกระบวนการของรัฐสภา การพัฒนาระบบรัฐสภาให้มีความก้าวหน้าและเข้มแข็ง รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับระบบรัฐสภาแก่บุคคลากรในวงงานรัฐสภาและสาธารณชนทั่วไป และการให้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาด้วยกัน โดยสมาชิกสมาคมฯ ซึ่งเป็นระดับเลขาธิการรัฐสภาและรองเลขาธิการรัฐสภา หรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงจะมีการนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communications) ต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์ทำงานและระบบงานรัฐสภา โดยเฉพาะที่เป็นจุดเด่นและการพัฒนาระบบงานทางนิติบัญญัติล่าสุดในรัฐสภาหรือสำนักงานของตนต่อที่ประชุมสมาคมฯ ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาต่อยอดและเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะสามารถนำมาปรับใช้และพัฒนาระบบต่าง ๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะผู้แทนไทยเห็นว่า จากการประชุมครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การทำให้อาคารภายในของรัฐสภาง่ายต่อการเข้าถึงของผู้พิการ ซึ่งที่ประชุมได้มีการอภิปรายโดย นาง Cvetanka IVANOVA เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐนอร์มาซีโดเนีย ได้มีกล่าวว่า ตัวรัฐสภานอร์มาซีโดเนียได้มีการจัดทำโครงการก่อสร้างเพื่อคนพิการเพื่อปรับปรุงอาคารรัฐสภา เช่น การสร้างทางลาด ลิฟต์ ห้องน้ำ การจัดจุดจอดรถเฉพาะ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงของผู้พิการ รวมทั้งปรับปรุงห้องประชุมใหญ่ให้เอื้อต่อการเข้าถึงของผู้พิการ เช่นเดียวกัน นาย Gennadiy GOLOV เลขาธิการวุฒิสภาสหพันธรัฐรัสเซีย ได้กล่าวว่าอาคารรัฐสภาของรัสเซียมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ โดยมีจุดจุดจอดรถเฉพาะ ทางลาดชัน ห้องโถงและทางเดินที่กว้าง แก้อัศจรรย์ขึ้นบันได (stairlift) รัสเซียมีทบัญญัติสำหรับสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นผู้พิการเฉพาะ ซึ่งจะมีเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ทำงานที่เหมาะสม จำนวนวันทำงานที่ลดลง และการให้โควตาที่ทำงานแก่ผู้พิการ เป็นต้น นอกจากนี้ สภาสหพันธรัฐยังได้จัดตั้งคณะทำงานร่วมกัน ซึ่ง

ประกอบด้วยสภาคนพิการ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนจากหน่วยงาน และองค์กรทางการศึกษา เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายของสหพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ

๒. การลดระยะเวลาในการอภิปรายในการประชุมรัฐสภา นำเสนอโดยนาย Christophe PALLEZ เลขาธิการสถานิติบัญญัติแห่งชาติฝรั่งเศส ซึ่งฝรั่งเศสได้พยายามในการลดระยะเวลาการอภิปรายโดยปฏิรูปและแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร อาทิ การจำกัดการอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา ๒ นาทีในแต่ละมาตรากฎหมาย ซึ่งส่งผลให้มีสมาชิกรัฐสภาจำนวนเพิ่มขึ้นได้มีโอกาสร่วมอภิปรายให้ความเห็นในมาตราเดียวกัน การกำหนดให้มีผู้อภิปรายจากแต่ละพรรคการเมืองเพียงแค่ ๑ คน และอีก ๑ คนจากสมาชิกที่ไม่สังกัดพรรคการเมือง แก้ไขระยะเวลาในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล และการจำกัดจำนวนคำถามในช่วงการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลต่อการประชุมในแต่ละสมัย เป็นต้น

๓. การเข้าร่วมประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภาของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภาถือเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีระดับสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและความร่วมมือระหว่างรัฐสภานานาประเทศ อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารของสำนักงานฯ ได้มีบทบาทนำในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังถือเป็นช่องทางและโอกาสที่ดีในการหารือประเด็นปัญหาระหว่างประเทศที่สามารถร่วมมือกันผลักดันให้เกิดแนวทางการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาได้อีกช่องทางหนึ่ง

จัดทำโดย

๑. นายรุสดี ชันทนต์ย์
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
เลขานุการคณะผู้แทนไทย
๒. นางพินิศสรณ์ สิกขาบัณฑิต
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนไทย

ตรวจทานโดย

นายอาพล นันทขว้าง
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ